

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, julij 1908.

VII. zvezek.

Četrta nedelja po binkoštih.

1. Zakaj je duhovno ribištvo dandanes tako malo uspešno?

Jezus je rekel Simonu: „Ne
boj se, odslej boš ljudi lovil.“

Luk. 5, 11.

Čudež obilnega ribjega lova najdemo v sv. evangeliju dvakrat. Prvič ob poklicu apostolov, naj gredo za Jezusom, ki nam ga pripoveduje današnji sv. evangelij, drugič po njegovem vstajenju. Pri prvem dogodku so mrežo vrgli kar na obe strani čolna, pri drugem jim je Jezus velel samo na desno vreči mrežo. Pri prvem vlakcu se je mreža trgala, pri drugem ne, če tudi so bile ribe velike. (Jan. 21.)

Ta dva vlaka sta po razlagi sv. Avgušтина podoba svete Cerkve, in sicer, kakšna je sedaj, in kakšna bo po vstajenju mrtvih. Prvi vlak je potegnil dobre in slabe ribe, drugi le dobre. Prvi vlak pomeni vojskujočo Cerkev, ki jo Zveličar primerja „mreži, katera se vrže v morje, in zajme rib vsakega rodu.“ (Mat. 13, 47.) Razkolništva in krive vere jo trgajo. V sebi ima pravične in grešnike, izvoljene in zavržene. Drugi ribji lov je podoba zmagoslavne Cerkve ali izvoljenih, ki bodo na koncu časov popeljeni na obrežje večne blaženosti.

Duhovščina je orodje tega dvojnega ribjega lova. Poklic njen je kot poklic naslednikov apostolov in učencev Jezusovih: ljudi iz tolmuna zmot in pregreh, kjer plavajo, kakor ribe v

vodi, venkaj potegniti ter jih vzgojiti za bogoljubno življenje na tem svetu, da bodo v drugem gledale in uživale Boga od obličja do obličja.

Toda to se duhovnim ribičem dandanes večinoma kaj slabo sponaša v primeri z uspehom apostolov in prvih krščanskih ribičev. Uresničuje se beseda Izaijeva: „Žalovali bodo ribiči in plakali vsi“. (19, 8.) Le pogledjmo!

Simonu Petru in njegovemu bratu Andreju reče Jezus: „Hodita za menoj, in vaju bom storil ribiča ljudi.“ (Mat. 4, 18.) V današnjem evangeliju napove Petru; „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil“. In zares! Na binkoštno nedeljo vrže apostol Peter prvič mrežo in vjame 3000 duš. Ko oznanjuje Kristusa križanega pa od smrti vstalega v hiši stotnika Kornelija, se spreobrne ta pogan, njegovi sorodniki, njegovi prijatelji in mnogo nevernikov in judov. O prvem diakonu sv. Štefanu se bere, da „niso mogli zoperstati modrosti in Duhu, kateri je govoril.“ (Dej. ap. 6, 10.) In prve kristjane hvali sv. Lukež tako - le: „Množica vernih pa je bila enega srca in enega duha.“ (Dej. ap. 4, 32.) Sv. Pavel pa se s Filipjani pohvali, da so „njegovo veselje in njegova krona.“ (4, 1.)

Kje pa je dandanes dušni pastir, duhovni ribič, ki bi mogel kaj takega reči o svojih poslušavcih, o svojih župljanih? Zakaj pa je dandanes toliko manj uspeha od pridige? Kje je iskati vzroka, da je duhovno ribištvo dandanes tako malo uspešno? Ali pri njem, ki ribiče razpošilja, pri Bogu? Ali pri ribičih? Ali pri ribah? Na to si sedaj odgovorimo v treh oddelkih!

Ljudje, pravi sv. Gregorij Nacijanški, plavajo v razburkanem morju med grenkimi valovi tega življenja. In morje se imenuje to življenje, pripominja sv. Avguštín, ker se ljudje v njem, polni strasti in hudobije, kakor ribe požirajo drug drugega. Iz tega nevarnega morja jih skuša mreža besede božje potegniti ter zveličati. Toda, če se ji to ne posreči, kakor je želeli, ali je mar tega kriv tisti, ki pošilja duhovne ribiče loviti ribe, neumrjoče duše za nebesa? Gotovo ne.

I. Bog je neizpremenljiv. Božja moč in njegova pomoč ribičem ni zmanjšana. Bog govori kakor nekdaj oznanovavcem svoje svete besede: „Niste vi, kateri govorite, ampak Duh vašega Očeta je, kateri v vas govori.“ (Mat. 10, 20.) „Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle,“ pravi Kristus, „in svoje moči ne izgubile.“ (Mat. 24, 35.)

Brez božje pomoči ribiči tudi ne morejo nič doseči. „Brez mene ne morete nič storiti,“ govori Kristus Gospod. (Jan. 15, 5.) To je sku-sil tudi apostol Peter, ki je s svojimi tovariši lovil ribe celo noč, pa nič vjel. Ko pa je vpričo Jezusa in na njegove besede vrgel mrežo, je bilo njegovo delo tolikanj blagoslovljeno, da se je začela mreža trgati. Tako bi Kristus še dandanašnji blagoslovil duhovni lov na grešne ribe, ko bi ne bilo zaprek. Saj je to njegova naj-srčnejša želja, ki jo je izrazil z besedami: „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.“ (Luk. 19, 10.) Zato pusti svojo besedo tako pogosto oznanovati, zlasti po naših krajih: vsak teden po enkrat, po dvakrat, po trikrat in še večkrat, kakor naneso nedelje in prazniki, šmarnice ali shodi Marijinih družb. Zdi se, kakor bi se izpolnovala ravno sedaj prerokba Jeremijeva: „Glej, jaz bom poslal veliko ribičev, pravi Gospod, in lovili jih bodo.“ (16, 16.)

Pri Bogu torej nikakor ni iskati vzroka, zakaj ima tako malo uspeha oznanovanje večnih resnic dandanašnje čase; še pregrešno bi bilo tako misliti ali govoriti.

II. Morebiti pa pridigarji ne storé svoje dolžnosti, morda se premalo potrudijo za pobožno, nesvarljivo življenje? Mogoče je pač, da vsled grešnosti kakega oznanovavca božje besede milost sv. Duha manj deluje v poslušavcih. Toda, ali naj kar vse pridigarje tako obsodimo? Ali ni mnogo zares pobožnih in brezgrajnih med njimi, ki pa vendarle malo dosežejo s svojimi pridigami? Sicer pa ali ne more tudi pridiga grešnega pridigarja biti dobra in krepka, da zabredle duše spet pripelje k Bogu? Ali niso bili farizeji in pismarji v Jeruzalemu hinavski in hudobni ljudje? In vendar je bil njihov nauk dober in prav, kakor razvidimo iz besedi Jezusovih: „Vse, karkoli vam rekó, izpolnujte in storite, po njih delih pa nikar ne delajte.“ (Mat. 23, 3.) Saj tudi dobra voda ostane dobra, naj teče iz lesene ali srebrne cevi. Če si žejen in ti veš za hladno vodo, ne boš dosti porajtal, ali jo piješ iz vrča ali iz kozarca.

V sv. pismu beremo, da so bili ozdravljeni tudi tisti bol-niki, ki jih je obsenčila senca mimogredočega sv. Petra. (Dej. ap. 5, 15.) Za bolne duše tudi ni treba ravno čednosti sv. Petra, ampak je dovolj katoliško mašniško posvečenje in poslanje od naslednikov apostolskih.

Sicer se pa tudi najpobožniši pridigarji morejo pritoževati nad slabim uspehom.

Sv. Ansgar, hamburški nadškof, je nekoč pridigoval, naj nikar z delom ne skrunijo nedelj in praznikov. Nekateri trdovratneži prišedši domov od pridige gredó, ker je bilo ravno lepo vreme, seno grabit in v kupe devat. Gotovo je sv. možu to dejalo jako hudo, ker se za njegovo svarilo niso nič zmenili in ne naprosili cerkvenega dovoljenja, če je bila sila. Tu poseže Bog sam vmes. Zvečer strela posmódi kupe in požgé; le oni kupi ostanejo nepoškodovani, kar jih je bilo narejenih v delavnik.

Če pa ni vzrok neuspeha pridig dandanašnji ne Bog, ne večjidel pridigarji, kdo pa je? Poslušavci — ribe.

III. Poslušavci se namreč ne dajo vjeti v duhovno mrežo, nočejo se izpreobrniti. Preglejmo njih vrste!

1. So ribe, ki se drzé vedno na dnu ribnika ali reke ter se jim najprijetnije zdi na dnu po debelem blatu in po globokih jamah se skrivati; sem spada linj (šlajn), jegulja i. dr. Če ribič še tolikokrat vrže mrežo, dobi težko katero teh rib, ker le redkokdaj priplavajo kvišku. Le srečnemu slučaju more pripisovati, če katerikrat vjame tako ribo.

Tem ribam so podobni nesramni grešniki, ki so pogreznjeni v ostudno mlako, ki se valjajo najraje po blatu nečistosti na skrivnih krajih in v temi boječ se priti k luči, „zakaj njih dela so huda,“ kakor pravi sv. evangelij. (Jan., 3, 20) Ti kaj neradi gredó k pridigi ali h krščanskemu nauku, se potikajo po pokopališču in po skritih kotih, če pa slišijo pridigo, jim gre kaj malo k srcu. Zato ostanejo v grešni mlakuži zakopani. Ako vendarle kak duhovni ribič dobi v svojo mrežo takega mnogoletnega grešnika iz navade ter ga izpreobrne, je to prav čudež.

Predpodoba teh nemarnih grešnikov je kralj Faraon, trdovratnež v Egiptu. Kolikokrat je prerok Mozes pridigoval temu kralju, kolikokrat je vrgel na božje povelje mrežo, da bi ga pridobil, naj se uklone božji volji! Toda božja beseda mu je bila govorjena zastonj, Mozesu, največjemu preroku stare zaveze, se ni posrečilo tega grešnika potegniti iz globočine njegovih pregreh.

Zakrknjenemu Faraonu so bili podobni farizeji in pismarji. Zakaj ni jih mogel v svojo mrežo vjeti niti sam Kristus, najgorečnjiši, najmodrejši, najsvetejši pridigar vseh časov. Sam Sin božji jih ni mogel spreobrniti.

Kdo navsezadnje dobi take vrste ribe v svojo mrežo? Bojim se, da jih ne vjame satan v svojo mrežo, ki jih pomeče v večni.

ogenj, ako se še ne izpreobrnejo pravočasno ter se z resnično pokoro ne podajo v mrežo Kristusovo.

2. Mnogo grešnikov pa je podobnih postrvam, ščukam, lososom i. dr. ribam, katere vjete v mreže poskačejo, zbravši vse svoje moči, spet iz mrež. Grešnika prime, pretrese ta in ona pridiga tako, da sklene, izpremeniti svoje grešno življenje. Ribe so vjete v mreži, toda kako dolgo? Do cerkvenega praga, do doma, do prve grešne priložnosti, do bližnjega sestanka s prejšnjo slabo tovaršijo, do prve krčme ali dokler ne vzame spet svobodomiselnega časnika v roke. Naglo so proč vse blage misli, skadé se vsi dobri sklepi; riba skoči iz mreže, čez mrežo. Žalostno ribištvo, pri katerem se sicer tu pa tam nekaj vjame, a skoraj nič ne obdrži!

Katerih grešnikov podoba pa so te zvite in hinavske ribe? Ti si eden izmed njih, ako imaš krivično blago na svoji vesti ter si že večkrat sklenil, škodo poravnati. Ko si slišal v pridigah, da čaka nepoboljšljivega krivičnika nesrečna smrt in večno pogubljenje, sklenil si, povrniti, kar imaš krivičnega blaga ter v prihodnje nobene krivice več storiti, glej, tedaj si bil vjet v mrežo, toda za kako dobo? Dokler ni bilo sklepa treba izvršiti v dejanju, dokler ti ni bilo treba poseči v žep ter plačati. Ribica, dobri sklep, je skočil iz mreže v vodo, in ostal si krivičnež.

Sem spadajo nezmerneži, pijanci, preklinjevalci, opravičljivi, skratka večina grešnikov. Ko sliši pridigo, dela dobre sklepe; a v par dneh, če ne že v par urah, je vse pozabljeno, noben dober sklep ne ostane več v spominu, kot bi pridige nikoli ne bil slišal.

Ni čuda, da ni uspeha vkljub vsemu pridigarjevemu trudu s svojo mrežo.

3. Ribič poskuša tudi s trnkom. Nanj naveže črva, muho ali kako drugo vabo. Riba za ribo priplava, zberó se okrog trnka ter opazujejo, kaj to hoče. Pa pride ta, pa pride ona, oblizne nekoliko črva, toda nobena noče trnka požreti, kar je vendar edini namen ribičev; zakaj, ako riba trnka ne požré, se ne vjame.

Podobno je z božjo besedo, pravi sv. Bernardin. Božja beseda je podobna trnku, ki ne prime, ako ga riba ne prime. Malo poslušavcev primeroma pride v cerkev s čistim namenom, namreč poslušati božjo besedo ter jo vase sprejeti zato, da bi dobili iz nje sovraštvo do greha in ljubezen do dobrega. Mnogo jih pride iz zgolj navade ali želeč kaj novega, posebnega

slišati, zlasti, če ima nastopiti tuj pridigar, ali koga videti ter se ž njim po potu sniti.

Riba vedno molči, tako, da je že v pogovoru. Nekateri poslušavci pa radi kaj pošepetajo ali celó pogodrnjajo že v cerkvi, po potu in zlasti v kaki malopridni krčmi pa dajo duška svoji nejevolji nad pridigarjem in pridigo.

Kako naj potem božja beseda kaj izda, kaj sadu obrodi?

O velikem čudodelniku sv. Antonu Padovanskem se bere, da je hotel nekikrat pridigovati v mestu Rimini na Laškem. A ker je bila večina prebivavcev krivovercev, ni jih bilo v cerkev. Kaj stori svetnik? Venkaj gre na morsko obrežje ter začne pridigovati ribam... In glej, v obilni množini priplavajo, povzdignejo svoje glave iz vode, kakor bi pazno poslušale pridigo. Po pridigi jih mož božji blagoslovi, ribe uklonejo glave, zginejo pod vodo in ostanejo, kakršne so bile pred pridigo. Jegulja je ostala pohotna kot poprej, ščuka roparska kot doslej in tako vse druge po svojih lastnostih.

Tako tudi velika večina poslušavcev ostane po pridigi kot je bila pred pridigo na duši. A tako ne sme biti, če vam je mar zveličanje svoje edine duše.

Zato poslušajte v sklepu nauk sv. Avgušтина, ki pravi, da je Bog v vsaki katoliški cerkvi pričujoč na dveh krajih na poseben način: na altarju in na prižnici. Na altarju hoče, da se mu daruje vsak dan; na prižnici, da se oznanujejo njegove zapovedi krščanskemu ljudstvu. Na altarju se moli najsvetejšega oseba Jezusa Kristusa; na prižnici se razlagajo visoke resnice in skrivnosti Kristusove. Z altarja se podaja meso in kri Jezusa Kristusa; raz leco se lomi duhovni kruh, po katerem naj se duše poživljajo in krepé. Kakor pa se tisti hudo pregreši, kateri iz nepravlega namena pristopi k altarju in k angelski mizi, in ne iz takega namena, zavoljo katerega je Jezus postavil presv. daritev in najsvetejši zakrament, tako se pregreši tudi tisti, ki pride k pridigi, ne da bi si z božjo besedo očistil in okrepil dušo, kakor hoče Kristus, ampak morda le iz navade ali prazne radovednosti ali, da bi našel priložnost znašati se nad dušnimi pastirji.

Dragi poslušavci! Vzemite si k srcu nauk tega cerkvenega učenika! Vsakteri naj se odslej potrudí na vso moč, prihajati le s pravega namena v cerkev, k pridigam, da bi bil namreč v duhu pokrepčan, za čednost potrjen ter bi se pobožniši in bolj bogaboječ vrnil domov. Nikdo naj tudi ne pozabi odgovornosti pred božjim Sodnikom zaradi poslušanja božje besede. Ako

imamo mi dolžnost, mrežo in trnek metati, imate vi dolžnost, vjeti se dati za nebeško kraljestvo. Pomnite vedno besede Jezusove govornice apostolom: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Zavedajte se tudi živo besedi njegovega apostola: „Niso namreč pravični pri Bogu poslušavci postave, ampak spolnovavci postave bodo opravičeni.“ (Rim. 2, 13.) Amen.

Val. Bernik.

2. Dobra dela.

Vso noč smo delali . . .

Luk. 5, 5.

Kdor pozna dolgotrajno, ponočno delo ribičev, vé, kolika žalost ga obide, ako večkrat zaporedoma privesla prazen z lova. Nima kaj uživati, nima kaj prodati, nima s čim si kupiti živil. Slično se godi vam, kadar pridno delate, plačila pa ne dobite, zlasti hudo je za vas, če živite na zaslužku. Po pravici tarnate, kadar vam skrbno obdelan vinograd, že polnega sadu, popali slana, kadar vam težko opravljeno polje malo pred žetvijo v par trenutkih pobije toča. Ob žetev ste, ob zasluženje plačilo ste, ob veselo upanje ste. Hud je tak udarec, smilite se mi v srce, pa vem še hujšega. Kdor dela v dušnem oziru, se zatajuje in posti, moli in miloščino deli, telesna in duhovna dobra dela opravlja: upa in zasluži prelepo in obilno, stoterno in večno plačilo — če je pa v smrtnem grehu, mu to plačilo odide zavolj greha in povrh zapade delavec večni kazni. Tak je pravi revež. Izguba se ne popravi, ako umrje v smrtnem grehu, ki umori zasluženje dobrih del. „Zakaj smo se postili, in nisi pogledal; poniževali svoje duše, in ti ni bilo mar?“ (Iz., 58, 3.) „Vso noč smo delali in nismo nič ujeli.“ Vzrok: ker delajo tudi kristjani v noči, v temi, v stanu smrtnega greha; njih dela ostanejo brez zasluženja. Pogrešajo dneva, luči, svetlobe, milosti božje. Potrebna je milost božja, da so dela zaslužna ali pa, da oživé, čeravno v grehu storjena. — Da ne bi mi zaman opravljali dobrih del ter ostali ob dnevu računa s praznimi mrežami, rokami brez plačila, ampak da bi si prislužili večno življenje, premislimo danes nauk o delih, storjenih v temi zmote, v noči smrtnega greha.

Smrtni greh vzame delom njih dobroto, zasluženje, oropa jih plačila. Kakor so lovili apostoli ponoči, tako opravlja grešnik svoja, še tako plemenita dela v temi. „Kaj je življenje grešnikovo druga, nego noč?“ (Sv. Greg. Vel.) Sveti Bernard razloži to misel primerjajoč vpliv greha na vse delovanje človekovo vplivu temne noči, ki ni brez škodljive moči. Kakor noč telesno, otemni greh dušno oko, to je razum; kakor je ponoči vse strašljivo, tako strašijo grešnika bujne podobe razdražene domišljije ter motijo voljo; kakor ponočne ropne zverine tako napadajo grešnika vedno močnejše skušnjave in grize ga pekoča vest; kakor ponoči noga lažje spodrkne, potnik pade in se pobije, tako stavi greh (zlasti ponovljen) vedno več in nevarnejših priložnosti, da človek čedalje globoče pada... ponoči ne vidiš okoli sebe, grešnik pa si domišljuje, da ga ne vidi nihče, niti Bog ne! Kakor ponočni potnik zelo lahko zgreši pravo pot in svoj cilj, tako je kristjan, četudi priden, zaradi smrtnega greha v nevarnosti, da zgreši vrata nebes. „Vemo, da je že ura od spanja vstati, vrzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe...“ (Rim., 13, 13.) „Bili ste nekdam tema, zdaj pa ste svetloba v Gospodu. Kakor otroci svetlobe hodite.“ (Eph., 5, 11.) Nebesa je Bog obljubil kot dedščino otrokom božjim. Ni pa otrok božji, kdor je v smrtnem grehu. Malopridno drevo, grešnik, ne more obroditi dobrega sadu (Mt., 7, 12.), vržejo je v ogenj. (Mt., 3, 10.) — Pogani so to slutili. Nezveste Danaide nosijo vodo v prevrtane sode, Sisif vali skalo v breg. Izraelcem očita Gospod: „Čemu mi je toliko vaših darov? Naveličal sem se. Za žgavne daritve ne maram, kadilo mi je gnusoba, praznikov ne morem več trpeti, vaši shodi so vsi napačni... in četudi svoje roke stegate, se od vas obračam in četudi pomnožujete molitev, vas ne bom uslišal, zakaj vaše roke so polne krvi“ (= v grehih ste). (Iz., 1, 11—15.) „Če se pravični od pravice odvrne (= greši) bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena in v svojem grehu bo umrl. V krivici, katero je (naposled) delal, bo umrl.“ (Ez., 28, 24.) Vrnimo se torej pogosto in radi k milosti božji, da nam greh ne izjalovi, ne ugrabi, ne uniči pravice do plačila za dobra dela. Le greh je tista slana, ki pomori sladak sad dušnega vinograda; le greh je tista toča, ki pobije žetev naših del; greh je ledeni mraz, ki pomori rožice naših čednosti; greh je strela, ki pokonča v trenutku cvetje, listje, veje, deblo

in sad vsega drevesa; greh je žvepleni izvirek, ki zaduši krog sebe travico zeleno, upanje na plačilo.

Najboljša jed v nagnusni posodi ne diši — najsvetejšemu Bogu mrzijo najboljša dela v grešnem človeku, ki stopi pred njega brez svatovskega oblačila milosti. Dobra dela v takem stanu izgubijo zaslužljivost. Na telesu mrtev ne more več zaslužiti za ta svet, na duši mrtev ničesar za onega. „Pride noč, ko ne more nihče več delati...“ noč greha. „Moj Jezus, vse — le greha ne!“ (Magd. de Pazzis).

Le stan milosti podeli dobremu delu večno veljavo. To so spoznali mučenci, spoznavavci, puščavniki, misijonarji... svetniki sploh, ki se niso zanašali le na svoja dela, temveč najprej skrbeli, da so sami bili v milosti pri Bogu. Velikan v dobrih delih, sv. Pavel nam predočuje to resnico prav razumljivo v prvem listu Korinčanom v slovitim 13. poglavju. Naštevaj najmenitnejša dobra dela... pa zahteva izrečno k slehernemu ljubezen, to je milost božjo, drugače vse vkup nič ni ko bučeč bron, doneč zvon, ki druge spravlja k Bogu, sam naposled počen ognju zapade. Rimljanom naroča obleči orožje svetlobe, ljubezen, milost božjo. Efežanom priporoča oklep pravice. „Bog nas je, ko smo bili mrtvi zavolj grehov, oživil s Kristusom, s čigar milostjo smo odrešeni.“ (Eph., 2, 5.) „Naša zmožnost je iz Boga.“ (2. Cor., 3, 5.) Slično uči sv. Peter: „Prizadevajte si bolj in bolj...“ (1. P., 2, 10.) „Kdor spolni vso postavo, se pa v enem pregreši, je vsega kriv.“ (Jac., 2, 10.) Apostoli so vedeli, da imajo naša dela veljavo zaradi zasluženja Jezusa. Da nam to zasluženje res požlahtni naša dela, si moramo z njim dobri, to je v njegovi milosti biti. „Brez mene ne morete ničesar storiti.“ (Jo., 15, 5.) Jaz sem trta, vi mladike, kakor mladika ne more...“ (Jo., 15, 4.) V njegovi milosti storjeno pa je večnega plačila vredno celo najmanjše dobro delo (Mrc. 9, 40.), in storjeno najbolj zaničevanemu, bo veljalo kakor Kristusu storjeno. (Mt., 25, 40.)

Zato kliče Gospod: „Umite se, očistite se... potlej pridite.“ (Is., 1, 16.)

„Vrnite se in živite!“ (Ez., 18, 31.) — Kar je luči olje, drevesu korenina, telesu duša, to je našim delom milost. Polje, še tako skrbno obdelano, potrebuje od zgoraj nebeške rose, duhovno polje duše pa milosti božje. Celo prstan iz bakra je veliko vreden, če je vanj vrezan dijamant: vredna bodo

naša dela, ako se oklenejo dragocene krvi in smrti Kristusove kot bisera, ki jim daje vrednost zasluženja.

Še eno, za nas uboge grešnike nad vse tolažljivo resnico nam kaže sv. vera: dela v smrtnem grehu niso izgubljena, dokler živimo. So nam celo koristna, potrebna. Ne opuščajmo jih! Večkrat ko kako dobro delo storimo, bolj se ga navadimo, lažje ga opravljamo. Napeljujejo nas k spokorjenju, mehčajo k izpreobrnjenju, pripravljajo dušo za spravo z Bogom, gladijo pot Gospodu v srce, odrivajo zapahe zakrknjenja... Zavolj njih nam še Bog prizanaša, potrpi, čaka, odlaga sodbo, odvrča skušnjave, odjemlje priložnosti v nove grehe, razsvetljuje um, nagiba voljo... res noče rad smrti grešnika v njegovi hudobiji. Ne zlorabimo predolgo potrpežljivosti! „Miloščina reši smrti in ona je, ki...“ (Tb., 12, 9.) Vsako dobro delo je vinar, posojen Bogu, ki vračuje v zlatu. „Zavoljo tega stori po mojem svetu ter odkupi se svojih grehov...“ (Dan., 4, 24.) kajti voda goreč ogenj pogasi in miloščina se grehom ustavlja.“ (Eccli., 3, 33.) Da bi priporočili Jezusu stotnika, navedli so njegova dobra dela (Lc., 7, 5.) in uslišan je bil. Milost sv. vere je zadobil stotnik v Cezareji, Kornelij zaradi dobrih del. (Act., 10, 4.) „Vsako mladiko, ki rodi sad, bo Oče otrebil, da rodi več sadu (Jo., 15, 2.), to je očiščeval po razsvetljenju pa tudi trpljenju. Spomnimo se na Nivive... Manaseja v babilonski sužnosti...

Dobra dela donašajo grešniku upanja, veselja, tolažbe. Zagotavljajo mu vsaj časen blagor, ker Gospod „sedmero povračuje“ (Eccli, 35, 13.) „vsakteremu po njegovih delih“ (Mt., 16, 27.) in „kozarec mrzle vode“ (Mt., 10, 42.) ne bo ostal brez plačila. Sedaj se zrajtate, zakaj se posvetnim godi bolje kakor pobožnim. Jezus pričakuje od nas dobrih del sploh in vobče, ne le od tistih, ki in kadar so v milosti; še kot pogoj, pripomoček milosti nam jih priporoča. Če jih opuščamo, nam je zažugana kazen. Največ je vredno to, da oživé, brž ko se skesano spovemo. „Hudobija hudobnemu ne bo škodovala, katerikoli dan se bo obrnil...“ (Ez., 33, 12.) Izpreobrnjenje umori huda ter oživi dobra dela. „Dobro pa delajmo in se nikar ne utrudimo...“ (Gal., 6, 9.) Žanjemo sad semena, ki je bilo kakor mrtvo, pa je pod solnca žarki (milosti) in blagodejnimi kapljicami nebeške rose (solze) oživelo in obilen sad prineslo sejavcu. „Bog namreč ni krivičen, da bi pozabil vašega dela...“ (Hebr., 6, 10.) „Dobra dela so seme, ki ne konča, četudi izgine očem.“

(Sv. Bernard.) „Z deli rastemo v ljubezni do Boga in ta raste v nas.“ (S. Franč. Sal.)

Cesar Tit, pogan, je žaloval, „diem perdidi“, kadar ni storil kaj dobrega. Svetniki so si tako vneto, neumorno nabirali dobrih del in še druge k temu nagibali, na primer sv. Katarina Sien. Sv. Avguštin pripoveduje, s čim si je neki glumač napolnil gledališče. Obljubil je vsem povedati, česar si vsak najbolj želi. „Drago prodajati — ceno kupovati.“ Uganil je. Nam se tako godi pri Bogu z dobrimi deli.

Nabirajmo si zakladov, katerih rja ne pokonča niti tat ne ukrade. Varni ste bolj, ako se rešite smrtnega greha. Zato si „preorjite novino (srca) in med trnje (grehe) nikar ne sejte svojih del!“ (Jer., 4, 3.) Potem bo vaše plačilo obilno v nebesih, ker „ob svojem času boste želi, ako se ne utrudite.“ Smrtni greh pa vam vse to vzame in vas še povrh zaziblje v napačno varnost, ki naposled grešnika hudo vara. „Praviš: bogat sem in ničesar ne potrebujem — in ne veš, da si reven in usmiljenja vreden in ubog in slep in nag“ (Apoc., 3, 17.), zato ti „svetujem, kupiti (od Gospoda) belih oblačil (milosti), da se oblečeš, da se ne bo videla sramota tvoje nagote“ (tam., 18.) Ne lovite brez Jezusa. Godilo bi se vam kakor Simonu Petru v današnjem evangelju; ne ribarite v noči, v temi greha in hudobije, temveč ob dnevu, svetlobi božje milosti in plačilo vam ne bo odšlo, vaš trud ne bo brez uspeha, vaše mreže ne prazne, vaša setev ne brez sadu, vaša dela ne brez zasluženja. „Prizadevajte si bolj in bolj, da svoj poklic in svoje izvoljenje zagotovite po dobrih delih.“ (Il., Petr., 1, 10.)! Amen.

Irenaeus.

Peta nedelja po binkošti.

V čem iščejo posvetni ljudje svojo srečo.

Svet prejde in njegovo poštenje.
Kdor pa stori voljo božjo, ostane ve-
komaj. 1. Joan. 2, 17.

Ni je resnice, ki bi je vsakdanja izkušnja bolj ne potrjevala, kakor je ta, da svet in njegovo poželenje preideta, pa ne samo poželenje prejde, ampak tudi trpljenje nadlog in težav tega sveta je enkrat konec. To nam spričuje današnji praznik sv. Mohorja in Fortunata, to nam spričujejo svetniki božji sploh. Davno

sta končala svoje zemeljsko življenje, že zdavnaj so zanju minile vse zoprnosti in težave, danaj že uživata pri Gospodu Bogu neminljivo srečo. Zvesto sta izpolnovala božjo voljo, zato pa ostaneta vekomaj, kakor sem prej rekel, t. j. večne sreče, ki jo sedaj uživata v Bogu, ne bo nikdar konec. Prosta vsega trpljenja, uživata sedaj veselje, ki je nobeno oko ni videlo, nobeno uho slišalo in nobeno človeško srce ni občutilo. — Kristjani, za nebesa smo tudi mi ustvarjeni, tudi nam so nebesa določena v kraj večne sreče. Bomo-li prišli vsi gori? Ne vemo. Pridejo li vsi ljudje gori? Ne. Zakaj ne? Ker ravno nasprotno temu ravnaajo, kakor so ravnali svetniki, ker ljubijo, kar so svetniki sovražili, ker sovražijo to, kar so oni ljubili, ker si iščejo drugih nebes, kakor so si jih iskali svetniki, ker si v domišljiji stvarjajo druga nebesa, ki so pravim nebesom toliko podobna, kakor sta si podobna svetloba in senca.

Svetniki so se ravnali po besedah sv. Janeza, ki pravi: „Ne ljubite sveta, ne tega, kar je v njem“ (1. Jan. 2. 15), „ker svet prejde in njegovo poželenje.“ Posvetnjaki pa ljubijo svet in to kar je v njem. Za nebesa svetnikov se ne zmenijo, češ, da so predaleč, zato si v svoji domišljiji stvarjajo nebesa, ki so bliže, na tem svetu, ne zmenijo pa se, da bo svet prešel in ž njim njihova nebesa, ter da bodo na ta način ostali na suhem; za božja nebesa se niso zmenili njihovih pa je bilo s svetom konec.

Mi pa kristjani hočemo biti bolj previdni in ne hrepeneti po izmišljenih, svetnih nebesih, ampak po pravih. Želim, da bi nas v tem hrepenenju izpodbujalo današnje premišljevanje, namreč v čem obstoje ta namišljena nebesa posvetnih ljudi; pri tem bomo videli, da to ne morejo biti nebesa, obenem bomo pa spoznali, kako si s prizadevanjem za ta svoja nebesa napravijo prava, božja nebesa.

I. V čem tedaj obstoje namišljena nebesa tega sveta? Sveti apostol Janez nam na to vprašanje odgovarja, ko pravi: *Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja.* (1. Ioan 2. 16.) To troje je tisto, po čimer hrepeni svet: če ima to troje, če more svojemu hudemu nagnjenju streči brez ovire, če ima na razpolago posvetno bogastvo, če se mu vse klanja, tedaj se posvetni človek zadovolji s tem in si ne želi drugega kakor dolgo življenje: za smrt in kar bo po njej prišlo, mu je malo mari.

1. Le pogledjte tacega posvetnjaka v srce, kako zavida svojemu bližnjemu, ako ga vidi, da se gosti pri dobro obloženi mizi, da more hoditi od veselice do veselice, da mu ni treba ničesar odreči si. Oh, ko bi se tudi meni tako godilo, zdihuje, kako srečen bi bil. In ker njegovo srce, kakor vsako človeško srce, hrepeni po sreči, on pa vidi srečo le v uživanju, zato se trudi tudi le, kje in kako bi dosegel to srečo. V tem prizadevanju in dirjanju po nasladnosti pa pozabi na vse boljše, vzvišenejše. Za zapovedi sv. vere mu ni več mari, vest si skuša vdušiti, opominjevanj poštenih ljudi ne posluša. Nasladnost ima za malika, ki ga obožava: njemu daruje, kar ima pošten človek za najdragocenejše, namreč spoštovanje ljudi, mir srca in upanje zveličanja.

Glejte posvetno uživanje, nasladnost je tista korenina, iz katere rastejo grehi nečistosti in nezmernosti kakor gobe po dežju, pa posvetnjakom je nasladnost en del sreče, ki menijo, da jo uživajo v svojih namišljenih svetnih nebesih. Ali pa v resnici? Ko bi sreča nebes bila iskati v posvetnem uživanju, tedaj bi bili svetniki pravi nespametneži: saj so ravno to v sebi zatirali, čemur služijo nasladni ljudie. Strast nečistosti in nezmernosti so krotili s postom in molitvijo in mrtvičenjem svojih teles.

2. Nasladnežu se zdi, da je v nebesih. ako more streči svojim strastem: da pa jim more streči, meni da mu je k tej sreči predvsem potrebno posvetno bogastvo: saj ve, da si more z denarjem preskrbeti vsega, kar mu nasladno srce poželi; ker pa se denar ne pobira kar po cesti, ampak si ga je treba pridobiti, zato ni izbirčen v sredstvih, da le pride do njega: goljufe in tatove, skrivne in očitne prašajte, če ni to res.

V posvetnem bogastvu tedaj si iščejo posvetnjaki nebes; ali pa po pravici? Gotovo ne, ker drugače bi Gospod Jezus sam ne bil pravičen in resničen, ko je rekel: „Ložje je, kameli iti skozi šivankino uho, kakor pa priti bogatino v nebesa.“ (Mat. 19. 24.) Ko bi posvetno blago človeka moglo narediti v resnici srečnega, tedaj bi svetniki bili skrajno nespametni, ker so posvetno bogastvo zaničevali in odpovedovali se mu, kjerkoli so mogli.

3. Še za veliko srečnejše pa se imajo posvetni ljudje, če morejo ne samo svoji nasladnosti streči in si z denarjem spolniti vsako željo, ampak če uživajo še posvetno čast pri ljudeh.

S posvetno častjo ne mislim na ono priznanje, na ono spoštovanje, ki je pošten in vesten človek najde pri svojem bližnjem vsled svoje poštenosti in čednosti, ampak mislim le ono čast, ki

je zvezana z zunanjo oblastjo, z zunanjim bliščem. To je tista čast, ki izvira odtod, da ima kdo veljavo pred ljudmi, ker se more lepo oblačiti, v lepih palačah stanovati, ker ima oblast nad drugimi, ki se mu morajo ponižno klanjati. Po tej časti, po takem češčenju jih mnogo hrepeni: prvi hočejo biti med svojimi, žele, da bi se vsi po njih ravnali in se jim klanjali. V nebesih menijo, da so, ako jih svet časti, v peklu menijo, da bi bili, če bi jih svet zaničeval.

Ali imajo prav? Kaj pravijo svetniki? . . .

II. Glejte dosti je ljudi na svetu, ki iščejo nebes v posvetnem uživanju, v posvetnem bogastvu, v posvetni časti; in da to dosežejo, pripravljeni so dati vse, nedolžnost in vero in zveličanje. In ta namišljena nebеса jih spravijo ob prava nebеса. Da je to resnica nas uči zdrava pamet in skušnja, kakor tudi s v. p i s m o.

a) Zdrava pamet in vsakdanja skušnja nas uči, da nasladnost in bogastvo in čast človeka ne delajo srečnega. Nezmerne uživanja posvętne nasladnosti nasledki so, kakor veste, telesno oslabljenje, bolezen, revščina, nemirna vest. Vzemite le pijanca. Grdo pijanost je prespal: z ležišča vstaja z bolečo glavo, s težkimi udi, s prazno mošnjo; na misel mu prihaja sedaj, kaj je v pijanosti vse storil ali govoril; in če je oženjen, pa vidi svojo žalostno ženo, svoje blede otroke in si mora morebiti še reči: stradati bodo morali vsled moje zapravljivosti, po svetu jih bo pognala moja nezmernost: povejte mi, kaj preostaja takemu človeku od vseh njegovih nebes, ki jih je iskal v pijači: nič drugega, kakor nevolja, očitane vesti, revščina, nesreča. Vzemite ljudi, ki iščejo nebes v nečistosti. Kaj jim preostaja, ko so zadovoljili svojo strast? Nemirna vest, strah pred sramoto, bolezen, zgodnji grob. Ali je to sreča? . . .

b) Kaka nebеса nadalje imajo pa tisti, ki žive v bogastvu? Skrbi in truda in navora navadno ne manjka, preden si človek spravi kaj skupaj. In če je veliko spravi skupaj, mislite, da je sedaj zadovoljen in srečen? Kaj še! Posvetno blago budi hrepenenje po še večem bogastvu in to hrepenenje tira človeka naprej in mu ne da miru, ker mu vzbuja v srcu še nevoščljivost, da morebiti ne bo toliko mogel vkupaj spraviti, kakor imajo drugi. Nevoščljivost mu greni življenje, skrb in strah pred izgubo premoženja ga muči neprenehoma in če se mu nesreča res primeri, hoče obupati.

Kaj ne da, to so lepa nebesa, ki jih bogastvo človeku pripravlja: nemir in skrb in strah in obup?

c) Kaj pa posvetna čast? Najde li človek v njej svojo srečo, svoja nebesa? Ne! Glejte, kolikega napora, koliko bojov, koliko ponižanj je dostikrat treba, da človek pride do posvetne časti, da si dobljeno ohrani. Koliki zavisti in sovraženju in opravljanju ter obrekovanju je človek, ki uživa posvetno čast, izpostavljen! Strah pred izgubo časti, skrb, kako bi si jo ohranil in pomnožil, ga delata neumnega, nezadovoljnega, in to naj bi bila nebesa?

III. Nasladnost tedaj in bogastvo in čast človeka ne delata srečnega; njegova namišljena nebesa so le goljufija že na tem svetu; obenem ga pripravijo še ob prava nebesa.

Kdor je v posvetnosti iskal si sreče, ta nima pojma o sreči v večnosti. Zakaj, ker je menil, da je treba sreče iskati le v nasladnosti in bogastvu in časti, se mu nebesa zde dolgočasna: Tam namreč ni krčem, ni zapeljevanja, ni posvetnih veselíc, za katere bi bilo treba denarja, tam ni posvetne časti, kjer bi se drug drugemu priklanjali in si kadili s nečimerno hvalo. Posveten človek nima pojma o pravih nebesih, zato tudi ne hrepeni po njih, ker si pa ne prizadeva zanje, tudi vanje ne bo prišel, tem manj, ker je marsikaj storil, kar ga naravnost dela nevrednega pravih nebes. Ne pravi zastoj sv. pismo: „Kdor hoče za menoj priti, naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj; kdor svojega križa ne vzame in ne hodi za menoj, tisti ne more biti moj učenec.“ (Mat. 10, 38.) Posvetnjak pa o križu noče ničesar vedeti, tedaj tudi ni Jezusov učenec in ne bo ž njim kraljeval. „Ne dajte se motiti!“ pravi sv. Janez (Skrivn. razod. 21. 18.), ne nečistniki, ne prešuštniki, ne pijanci, ne tatje, ne krivičniki ne bodo posedli božjega kraljestva.“ „Kdor je v mesu sejal, bo tudi od mesa žel večno pogubljenje.“ (Gal. 6. 8.) Ne ljubite tedaj sveta, ne tega, kar je v njem, zakaj vse, kar je svet, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja. Svet prejde in njegovo poželenje. Kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.“ (1. Joan. 2. 17.)

Zdrava pamet tedaj in skušnja in sv. pismo nas uči, da posvetna nebesa niso prava, ampak goljufiva in nevarna, ker nas pripravijo ob božja nebesa.

Nehajmo tedaj, o kristjani, v nasladnosti in bogastvu in časti iskati nebes! Spoznajmo, da nas to, po čemer naše posvetno srce hrepeni, ne more storiti srečnih, pač pa nas more storiti

nesrečne, ker nas vleče od Boga, od vira vse sreče, in nam zapira nebesa, kraj prave sreče. Sklenimo danes po zgledu svetnikov zaničevati svet in njegove dobrote in pridobiti si prava nebesa z zvestim izpolnovanjem božje volje. Amen. *P. J. K.*

2. Kako se greši zoper ljubezen do bližnjega v dejanju in mišljenju.

Vsak, ki se jezi nad svojim bratom
— je kriv sodbe. Mat. 5, 22.

Le prerad kristjan samega sebe goljufa glede svojega notranjega stanja. Sam svoje napake izgovarja in je ponosen na dobra dela. Ravno zaradi tega se je prizadeval naš Odrešenik to veliko človeško ljubezen do samega sebe v ljudeh premagati. On je dobro vedel, da oni, ki samega sebe goljufa, ne more prav obžalovati svojih grehov in se ne potruji, da bi se zares popboljšal in se vadil v čednostih in dobrih delih.

Taki so bili farizeji, ki so sami sebe imeli za pravične. Da bi nas take farizejske slepote varoval, pravi Odrešenik: „Ako ne bo vaša pravičnost bolj popolna, kakor farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Pravičnost farizejev je pa bila taka, kakor onega farizeja, ki je molil v tempeljni: „O Bog zahvalim te, da nisem tak, kakor so drugi ljudje...“ Ta farizej se je res varoval vseh vnanjih grehov, postil se je, molil in vbogajme dajal, pa Bog, ki vidi v srce, ni z njim zadovoljen. Manjka mu najvažnejšega, kar dela vsa dela Bogu dopadljiva: namreč ljubezni do Boga in do bližnjega. Ljubezni do Boga mu manjka, ker on moli, se posti, daje miloščino, ne da bi Boga počastil, ampak išče svoje časti. Nima ljubezni do bližnjega, ker zaničuje druge ljudi.

Ljubezen je postavil naš Odrešenik za mero, s katero on meri pravo pravičnost. Niso črke postave, na katere se mora ozirati, ampak glavna stvar je namen, iz katerega se postava izpolnjuje.

Zato uči Jezus Kristus: Ne samo oni se pregreši zoper peto zapoved, kdor bližnjega umori, ampak 1. vsak, kdor mu na telesu ali zdravju škoduje, mu življenje krajša ali greni; 2. vsak, kdor svojega bližnjega sovraži, se prepira z njim ali ga preklinja.

I. a) Grozovito ostudni so grehi zoper bližnjega, a najhujši med njimi je uboj.

Kdor s premislekom svojega bližnjega umori, ta je padel na zadnjo stopinjo človeške surovosti. Maščevanje, sovraštvo, jeza, je tako prevzela njegovo srce, da je strah božji in ljubezen do bližnjega ugasnila v njegovem srcu. Nič ne pomisli, da je edino Bog gospodar čez življenje in smrt in da sega v njegove pravice. Kakor od Kajna bo zahteval od njega odgovor: Kje je tvoj brat!? in ne bo pomagal izgovor: Ali sem mar jaz varuh svojega brata! Nič mu ni mar, da je svojemu bližnjemu vzel najdražje, namreč življenje in čas, si nabirati zaslug za nebesa, in če je bil v smrtnem grehu, je še večja odgovornost, vzel mu je čas spokoriti se.

Z enim udarcem mu vzame vse pozemeljsko bogastvo, vse veselje, katerega bi bil znabiti še tu užival. Strašno pregreho stori morilec; kri njegovega bližnjega kliče v nebo za maščevanje: Božja pravičnost se bo maščevala nad morilcem; kakor on ni svojemu bližnjemu prizanesel, ga oropal časne in večne sreče, tako tudi on usmiljenja našel ne bo.

b) Ako je krivda morilca tako ostudna in velika, se pa zelo hudo pregreši tudi oni, ki svojega bližnjega sicer ne umori, ampak se v jezi ali sovraštvu tako spozabi, da ga udari in rani; da ga do cela ne ubije, ga drži nazaj samo strah za samega sebe. In če še tudi ni tako globoko padel, da bi ga najrajši umoril, če ga lastna vest in strah pred Bogom brani pred tem strašnim korakom, naj vendar pomisli, kako surovo je že to, kako zlobnost kaže njegovo obnašanje, kako globoko je že padel, kako blizu je že umora in kako malo se spodobi zanj kot kristjana, katerim govori Jezus: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj.“

c) Pa mi reče kdo: Saj tudi gosposka kaznuje podložne, starši svoje otroke. Pa to je vse drugače. To delajo po naročilu božjem, po postavi božji. Da gosposka kaznuje, da celo usmrti hudodelce, jo ne vodi sovraštvo, ampak ljubezen do ljudi, da jih poboljša in varuje pred enakimi pregrehami.

č) Vse drugače je tudi, ako je tvoje lastno življenje v nevarnosti, potem smeš najdražje, namreč svoje življenje braniti in če ni mogoče drugače se ubraniti, smeš tudi umoriti onega, ki je prvi skušal tebe umoriti. To je pravica s a m o b r a m b e. Tudi vojak v vojski strelja na svoje sovražnike; on s tem stori svojo dolžnost, on mora ubogati svoje poveljnike. Njegovo življenje je v nevarnosti, sebe in svojo domovino lahko na ta način

brani. Če je vojska pravična ali ne pravična, to vojaka ne briga; za to so odgovorni kralji in cesarji in njih svetovavci.

d) Je pa še drug način, bližnjemu življenje skrajšati in mu ga ogreniti in tajiti. In to je ono vedno neljubeznivo obnašanje, ono se ponavljajoče razžalenje bližnjega. Tu se ne preliwa kri, ampak tečejo solze in bridki vzdihli krčijo srce. Tu ni sicer ran na telesu, ampak ranjena je duša in te rane tudi bolé. Tu nima sicer namena bližnjega umoriti, a ga mu krajša in dela neznosnega. Kakšno je življenje, kjer je vsako veselje ogrenjeno, kjer ni nikdar veselih ur. Ali ni za take reveže življenje vedno mučeništvo? In koliko je kristjanov, ki z razžaljenjem, surovostjo, brezobzirnostjo grené drugim življenje. Koliko je staršev, ki nimajo nobenega veselja nad življenjem, ker jim njihovi otroci s svojim lahkomišljenim, grešnim življenjem delajo sramoto in skrbi. Ne umrjejo vsled kake hude bolezni, ne vsled starosti, ampak vedna žalost in bridkost srca jim je skrajšala življenje.

Kdo bo štel vse neprijaznosti in vse surovosti, kakršne si dovolijo mnogi gospodarji — gospodinje, sploh predstojniki do svojih poslov. Pri vsem težkem delu, ki ga opravljajo, jim ne privoščijo prijazne besede, nikdar nimajo sočutja z njimi, nič se jim ne smilijo. — Kdo šteje vse bridkosti med zakonskimi, ki so pozabili na krščansko potrpežljivost in so postali drug drugemu neznosna pokora in breme.

II. Kako lepo svari sv. apostol Pavel: *Drug drugega slabosti prenašajte in tako bodeite izpolnovali postavo Kristusovo*. In kako more kdo te besede izpolnovati v dejanju in mišljenju, ako nima v srcu ljubezni do bližnjega, če nima večje pravičnosti kot farizeji. In kakšna je bila ta njih pravičnost? Vse so sodili le po dejanju, po zunanem, na notranje mišljenje se niso ozirali. A Gospod Jezus drugače uči. On ne obsodi samo onega, ki nazunaj umori in poškoduje svojega bližnjega, ampak ostro sodi tudi one, ki bližnjemu 1. smrt želijo, 2. jih sovražijo in to tudi v besedah kažejo.

Ker imajo premnogi kristjani te notranje prestopke zoper ljubezen do bližnjega za tako male in se ti tako pogosto nahajajo, je potrebno, da se tudi na te ozremo.

Človek ljubi samega sebe; najrajši bi sam vse imel in užival. Ker se človek ne zatajuje in po pameti in premagovanju samega sebe ne stori sebe zadovoljnega, se oglasi v njem hrepenjenje, da bi tega ali onega človeka ne bilo in bi on tem ložje svojim

strastem ustregel. Tako začne drugim želeti smrt. In to, kar mu želi, bi v slučaju razburjenosti tudi storil, ko bi se ne bal. Bog pa, ki vse ve — vidi v tvoje srce in ve tudi to, kaj bi storil, ko bi te strah ne zadrževal. Takrat, ko tvojo jezo z besedami razodevaš, ko bližnjemu vse slabo privoščiš, ga zasramuješ, takrat pokažeš, kaj bi storil z njim, ako bi imel moč in se ne bi bal sam za lastno življenje. Kako resnične so tedaj besede sv. Janeza: *Kdor sovraži svojega brata, je ubijavec*. In oni, ki so v jezi umorili svojega bližnjega, niso veliko bolj hudobnejši, kot oni, ki iz boječnosti za samega sebe tega sicer ne store, bili bi pa veseli, ko bi jih kaki drug umoril, ali sami po nesreči prišli ob življenje. — O koliko veliko sovraštva in hudobije je v človeških srcih: *Slišali ste, da je bilo rečeno — Ne ubijaj: Jaz vam pa povem, vsak, ki se jezi nad svojim bratom, je kriv sodbe, in vsak, ki mu reč raka* (t. j. prismoda), *je kriv velikega zbora, in ki mu reče norec, večnega ognja!* Tako sodi Gospod ta greh. On ima odkrito sovraštvo, ki je v zvezi s slabimi željami, za smrtni greh, ki ga kaznuje z večnim ognjem.

In zdaj se vprašajmo, ali je naša pravičnost večji kot pismarjev in farizejev? Kolikokrat si se že jezil na svojega bližnjega! Kolikokrat so ga kakor strupene puščice zadele tvoje ostre besede! Ali nisi imel peklenskega veselja, ako si zapazil, da je tvoj bližnji zelo žalosten, da mu je hudo. Ko bi ti imel moč, kakor je nimaš, kaj bi bil vse storil z njim?

Ogenj jeze in sovraštva pa vedno raste, naraste sčasom v velik plamen. Le kdor že iskro zatre, kdor se od začetka premaga, temu ni treba obžalovati strašnih nasledkov, katere ima jeza in sovraštvo.

Jeza škoduje jeznemu človeku samemu na duši in telesu. Kadar si prav hudo jezen, kadar te žene, da bi se znosil z besedo ali pestjo nad tvojim bližnjim, takrat se poglej v ogledalo, spoznal boš, kdo ti jemlje moč življenja, kdo je vzrok, da nisi zdrav?

Jezni človek se prav rad pritoži, da ga drugi vedno dražijo k jezi. Pa vendar je jezi sam vzrok. Rufinus, duhovnik iz Ogleja, pripoveduje o nekem puščavniku, ki je bil zelo jezi vdan. Potem si misli puščavnik: V prav samotno puščavo bom šel in tam bom sam in ne bo nobenega, ki bi me jezil. Šel je v neko votlino. Pripetilo se pa je, da se je vrč, s katerim je šel po vodo dvakrat prevrnil in ko je šel tretjič daljno težavno pot po vodo, se mu je nazaj grede zopet vrč zvrnil in to ga je tako zjelo, da je vrč

vrigel ob tla, da se je razletel. Ko ga je jeza minula, pravi sam pri sebi: Hudobni duh me je premotil, vedno hodi z menoj, ker v meni prebiva. Četudi sem sam, se moram zoper njega bojevati. Šel bom k drugim puščavnikom nazaj in tam bom z božjo pomočjo premagoval svojo jezo.

Učite se od mene, pravi nebeški Odrešenik, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen. Glejte oni, ki pozna vsa srca, ve, kaj nam je potrebno. On ve, kako lahko pademo v to tako ostudno pregreho in kako se moramo vedno ravno v tem paziti. Učite se od mene — kako prijazne besede. On ne zahteva, da mi to že kar znamo, ampak hoče, da se šele učimo, to je vsak dan se bojujmo zoper jezo in neprijaznost, vsak dan se v tem vadimo, dokler se ne naučimo. In ako smo se naučili krotkosti, potem smo nekaj velikega dosegli. Sv. Gregor pravi, da je to več vredno, kot čudeže delati. To nam daje dušni mir. *In mir bodeite našli v svojih srcih.* Krotko in ponižno Srce Jezusovo naj nam bo tedaj naš učenik, vzor: Vsak dan naj nas vadi in uči svojim bližnjim pravo, nesebično ljubezen skazovati. Jezus krotak in iz srca ponižen — upodobi po svojem tudi naše srce. To naj bo naša goreča prošnja, in premagali bomo vse sovražne in jezne nagibe srca. Amen.

† L. Zupan.

Šesta nedelja po binkoštih.

O važnosti vnanje službe božje.

Tisti čas... je bilo veliko ljudstva pri Jezusu. Mark. 7, 1.

Zveličana redovnica Katarina Emerih, ki je dobila tudi rane Jezusove na roke in noge, je videla v neki prikazni, kako je bila posvečena cerkev presv. Zveličarja v Rimu. O tem pravi: „Videla sam, kako je bila ta cerkev posvečena in obenem sem videla nepopisljivo lepo cerkev v zraku, v kateri se je vse to godilo, kar delamo mi na zemlji. Bila je polna svetnikov in angelov. Spodaj sem videla veliko procesijo in na vse, kar je procesija pela, odgovarjali so sveti zbori v zgornji cerkvi.“

Ta prikazen, kristjani, nam kaj lepo kaže, da je na zemlji in v nebesih ravnotista božja služba. Ravnotisti Jezus, ki je naš dar na oltarju, je tudi naš posredovavec, zveličar in veliki duhovnik v nebesih. Kakor ga tam gori molijo, hvalijo in slave vsi nebeški

zbori, tako ga moramo mi tukaj doli slaviti in moliti povsod, zlasti pa „v tem, kar je božjega Očeta,“ v katoliških cerkvah, ker Bog sam v njih prebiva.

Čudno je, da je pri vsem tem veliko kristjanov, ki ne spoznajo, zakaj je treba v cerkev hoditi, ki se celo jeze nad tem, ko vidijo, da toliko ljudi vsako nedeljo in praznik hiti v cerkev, da je toliko ljudi, ki tudi radi kaj dajo v lepšavo hiše božje. Oni o vsem tem nočejo nič vedeti, nočejo priznati, da je treba k službi božji v cerkev hoditi, in pravijo, da tega ni treba, češ, če hočem moliti, tudi doma lahko to opravi, čemu bi v cerkev hodil.

Kristjani, mi vsi smo pač drugih misli in smo veseli, da imamo svojo cerkev, kjer se shajamo k skupni službi božji. Ker smo danes brali v sv. evangeliju, koliko ljudstva se je zbiralo okrog Jezusa, hočem vam dokazati, kako potrebna je skupna vnanja služba božja za povzdigo čednostnega, pobožnega življenja. Pri vnani skupni službi božji se pobožnost in čednost povzdiguje: 1. po osebah, ki so tam zbrane, 2. po kraju, kjer se nahajamo, 3. po namenu, zakaj se skupaj shajamo.

Jezus, ki si v sredi med nami v svoji hiši, blagoslovi moje besede!

1. Kdo se shaja k očitni službi božji? Sv. Lucijan, katoliški mašnik, ko so ga pritirali zaradi krščanske vere pred sodnika, je na vsa vprašanja odgovarjal: Jaz sem kristjan! Kdor hodi v krščanske cerkve, je vsak kristjan, naj bo potem kateregakoli stanu, ali gospod ali kmet, ali trgovec ali obrtnik, ali rokodelc ali kdorkoli. Vsi so kristjani! Oh, koliko pove ta beseda! O kristjanih velja izrek sv. Petra (I., 2, 9.): „Vi ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, sveto ljudstvo, ljudstvo izvoljenja.“ Kristjani so kot kristjani po časti in visokosti nad vse posvetno. Kako častita in lepa družba je to, kadar so vsako nedeljo in praznik skupaj zbrani v hiši božji okoli svojega božjega Učenika in Gospoda. Naj bo človek še tako revnega stanu, še tako slabo oblečen, še tako zapuščen in siromašen, kot kristjan stoji z vsakim bogatim, z vsakim imenitnim in slavnim človekom tukaj pred Bogom na enaki stopinji.

Skupno obiskavanje hiše božje nas spominja na našo skupno delo; spominja nas, da smo mi vsi popotniki na tem svetu, ki gremo v boljšo domovino. V cerkvi nam živo stopi pred oči naš namen na zemlji: da nismo ustvarjeni le za ta svet, temveč

za nebesa. In ko vidimo v cerkvi, koliko je kristjanov, ki bi vsi radi dosegli ta svoj namen, vsi radi prišli do Boga, in kako se vsi trudijo, potem dobimo srčnost, da s tem večjim veseljem, s tem večjim trudom delamo za svoje zveličanje, se varujemo greha in vadimo v čednostih.

V človeškem življenju pridejo včasih bridke ure, ko se človek delati naveliča, ko mu delo in sploh vse trpljenje preseda in je nevarnost, da bi človek omagal. V takem nemiru minejo včasih delavni dnevi med tednom in pride nedelja, da se moreš oddehniti. Ti odložiš svojo delavno obleko, oblečeš se v praznično in hitiš v cerkev k službi božji. Tukaj najdeš množico ljudi zbrano, ki morajo po enakem križevem potu hoditi kakor ti hodiš. Nikar ne misli, da si ti sam, ki imaš križe na svetu, ali pa da so tvoji križi največji in najbolj težki. Koliko drugih ljudi, morda celo tukaj med nami, ima še veliko večje križe kakor ti. Ko bi mogel ti, kristjan, pogledati v srca drugih ljudi, o katerih se ti zdi, da srečno živijo, da imajo vsega dosti, kako bi se ti začudil! Koliko jih je, ki imajo veliko več trpljenja nego ti in morda niso prejeli toliko milosti od Boga kakor ti, pa so vendar zadovoljni in ne omagajo pod križem. Ako ti premorejo, zakaj pa bi jaz ne! Tako si lahko misliš vsako nedeljo in praznik, ko v družbi drugih ljudi v cerkvi moliš. Glejte, koliko res pomaga človeku k lepemu življenju skupna služba božja!

2. Skupna služba božja je vzpodbudna za kristjane tudi po kraju, kjer so zbrani. Mi se zbiramo v cerkvi, in o nji pravi sv. Ambrož, da je ona nebesa v malem. Čeprav je Bog povsod, vendar se cerkev po pravici imenuje še posebno hiša božja. Že v tempelju Salomonovem je rekel Gospod (2. Paral. 7, 16.): „Jaz sem si ta kraj izvolil in posvetil, da je moje ime tukaj večno, in moje oči in moje srce naj ostanejo tukaj vse dni.“ — Ali ne veljajo te besede enako tudi našim cerkvam, kjer Jezus Kristus v podobah kruha in vina kot Bog in človek resnično prebiva? Ako pa Najsvetejši, Bog sam tukaj prebiva, ali se ne boš potrudil, njega obiskati in mu s čistim srcem služiti? — Kdor je v starih časih hotel stopiti v šotor mongolskega in turškega vladarja, je moral iti med dvema ognjema skozi gost oblak dima od zažganega kadila in z različnimi obredi je bil peljan k vladarju. Šele potem je smel predenj stopiti, ko je bil, kakor so rekli, očičen. Ako pa so pogani celo svojim posvetnim vladarjem skazovali take časti in se tako skrbno pripravljali jim bližali, krist-

jan, ali smeš ti vladarju vseh vladarjev se brez priprave, brez pobožnega srca približati. Ako hočeš iti h kakemu imenitnemu gospodu, omiješ svoj obraz in roke, oblečeš se snažno in se skrbno pripraviš. Tako moraš, kristjan, s tem večjo skrbjo pripraviti se, ko hočeš iti v cerkev. Saj ti že srce samo pravi, da je hoja v cerkev vsa drugačna nego druga hoja. Saj moraš sam čutiti, da kadar si na poti v cerkev, ti je vse drugače pri srcu nego tedaj, ko greš na trg ali kam drugam. O, kako resnične so besede psalmistove: „Veselil sem se tega, kar mi je bilo povedano, v hišo Gospodovo pojdemo!“

Cerkev je hiša najsvetejšega Boga. Ko se je Mozes na gori Horeb hotel bližati gorečemu grmu, zaklical mu je neki glas: „Odveži svoje črevlje od svojih nog; zakaj kraj, na katerem stojiš, je svet kraj.“ (2. Moz. 3, 5.) Kristjan, ako ti greš v cerkev, kliče ti tudi Jezus: „Sleci grdo obleko greha, pusti zunaj grešne misli in želje, odloži sovraštvo in vse grešne priložnosti!“ A zato 'se ne smeš cerkve izogibati; s tem bi prelomil cerkveno zapoved, dal drugim pohujšanje in se oropal milosti. Zato ne ostajajte zunaj cerkve!

3. In še tretji namen ima očitna služba božja. Zakaj se zbiramo skupno v cerkvi?

a) Zato, da s k u p a j m o l i m o. Skupna molitev pa čednostno življenje zelo pospešuje in Bog ljubi posebno skupno molitev, ker Jezus pravi: „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi.“ Šest dni hodi človek po svojih opravilih, kakor mu stan velewa, o nedeljah in praznikih pa mora počivati in se z drugimi vkupe zbirati k skupni molitvi. Kdor rad in pobožno moli, tisti skrbi tudi zato, da si ohrani čisto vest in tako čim dalje lepše napreduje v lepem, krščanskem življenju.

b) V cerkvah skupno poslušamo božjo besedo. Nevedni se tukaj podučujejo, tisti pa, ki so že podučeni, se opominjajo, da tega, kar so že vedeli, ne pozabijo. Dobri se tu v dobrem potrdijo, omahljivi osrčijo in ubogi grešniki se k pokori nagibajo. Le škoda, da, kakor skušnja kaže, se mnogi za božjo besedo nič ne zmenijo in jo zanemarjajo, zopet drugi pa jo namesto nase pa na druge obračajo (ali pa se pritožujejo, da je pridiga pretrda). Kristus sam pravi (Jan. 8. 47.): „Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša“ (in nase obrača). Kako lepo je videti kristjane skupaj zbrane, ki vsi pazljivo in goreče poslušajo božjo besedo. Vsi zvedo iste verske resnice, isti evangelijski, iste zapovedi.

Vsem se nebesa obljubujejo, ako zapovedi božje spolnujejo, a vsem se tudi s peklom žuga, ako po zapovedih nočejo živeti.

c) K urni skupni službi božji spada tudi sv. maša. Mašnik daruje Zveličarja za grehe sveta in verniki se ž njim združijo. Za vse se opravlja sv. daritev, vendar pa še posebno pomaga tistim, ki so pri nji pričujoči zbrano in pobožno. Oh kako velike in obilne milosti prejemamo lahko iz ene same maše! Kolikor bolj zbran in pobožen je kdo med mašo, tem več sadu dobi od nje. Seveda so tudi taki, ki pridejo sicer v cerkev, pa se tukaj smeja, pogovarja in sploh nedostojno obnaša. Taki seveda ne dobe nobene milosti, ker Boga le žali, ne pa časte. Kdor pa zunaj cerkve ostane, ko je še notri prostora dovolj ta ni pri maši.

d) Vnanja skupna služba božja nam daje tudi priložnost, da prejemamo sv. zakramente. Kako lepo je to, ako ljudje radi večkrat prejemajo sv. zakramente, če se večkrat prikažejo vredno pri angelski mizi, kjer se nasičujejo z nebeško mano, z angelskim kruhom. Zato skrbi, kristjan, da tudi ti ne zanemarjaš te velike milosti, da tvoja duša ne opeša dušne lakote in žeje, ker sv. zakramentov ne prejema!

Kristjani, iz vsega tega lahko sprevidite, kako koristna je nam vsem skupna služba božja, kako zelo se tisti motijo, ki se izgovarjajo: „Če hočem moliti, saj doma lahko molim, čemu bi v cerkev hodil?“ Tisti, ki se tako izgovarjajo, prav gotovo tudi doma ne molijo in se sploh za svojo dušo nič ne menijo.

Kristjani, le veseli bodimo, da smo tako srečni, da imamo svoje cerkve, kjer se lahko shajamo Boga častit. Oh, koliko milijonov kristjanov si želi cerkev, kamor bi radi se shajali, pa jih nimajo. Kako srečne se čutijo kristjani v Ameriki in drugod, kjer je še malo cerkva, ako pride od časa do časa k njim kak duhovnik, da opravi službo božjo. Koliko jih je, ki celo leta in leta ne vidijo nobene cerkve in jo še manj morejo obiskati ali sv. zakramente prejeti. Zahvalimo Boga, da pri nas ni tako! Kako bridko je biti brez cerkve, to so skusili tudi v naši deželi ljudje zlasti na mnogih krajih l. 1895., ko jim je potres tako cerkve poškoval, da so jih morali zapreti in deloma podreti, in ni bilo zvonjenja, ne petja. Pod milim nebom se je opravljala služba božja.

Zahvalimo Boga za cerkve, ki jih imamo, in sklenimo, da jih bomo vedno radi obiskovali, se lepo v njih obnašali, da nas enkrat Gospod pokliče iz božje hiše na tem svetu v svoj večni dom! Amen.

† J. Benkovič.

Sedma nedelja po binkoštih.

1. Zgrabljivi volkovi.

Varujte se lažnih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Mat. 7. 15.

V 5., 6. in 7. poglavju pri sv. Matevžu je Jezusova „pridiga na gori.“ Iz 7. poglavja je vzet današnji sv. evangelij, ki se začne z besedami: „Varujte se lažnih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ Jezus je hotel s tem reči: Varujte se krivih učencikov, zlasti pismarjev, ki se postavljajo na mesto prerokov ter znajo lepo in na videz resnično govoriti, toda s svojim goljufivim in zapeljivim naukom pripravljajo pogubljenje. Za njim je svoje vernike svaril sv. apostol Janez tako-le: „Preljubi, ne verjemite vsakemu duhu, temveč skušajte duhove, ali so iz Boga; zakaj veliko lažnih prerokov je izšlo na svet.“ (1. 4, 1.)

Ali niso bili to zares zgrabljivi volkovi v ovčjih oblačilih? Ali niso bili to zares najgrši hinavci? In glejte, predragi, rod taci zgrabljivih volkov še ni izumrl, da, dandanašnje še prav posebno drzno in zmagovito nastopa. Oglejmo si zgrabljive volkove od bliže, da se jih bomo vedeli tudi bolj varovati.

Sv. Matevž in sv. Lukež pišeta oba v 3. poglavju, v 7. vrsti to-le: „Kadar je pa videl Jezus, da je veliko farizejev in saducejev prihajalo k njegovemu krstu, jim je rekel: Gadja rodovina! Prav lahko bi jim bil tudi zaklical v smislu današnjega evangelija: „Rodovina zgrabljivih volkov!“ Farizeji so bili ločinka Judov ter so se posebno držali svojih izročil in vnanjih verskih šeg, za duha postave, za duha božjih zapovedi pa celó niso marali. Saduceji so bili tudi ločinka Judov, ki so zaupali le svoji pameti, večjidel judovskih naukov pa so zametavali. Razkošnost in svobodomiselnost sta se naselili med to judovsko ločinko, prave vere so imeli malo, greha pa obilno in preobilno. Ali ni bila to res gadja zalega, gadja rodovina, rodovina zgrabljivih volkov? „Po njih sadu jih boste spoznali,“ je rekel nebeški Učenik, to je, po njih delih, po njih življenju. Farizeji in saduceji in pismarji so bili predhodniki današnjih zgrabljivih volkov.

Kateri in kakšni pa so volkovi sedanjih časov?

1. Zgrabljivi volkovi današnjih dni so prvič sovražniki sv. ka-

toliške Cerkve, menim tiste, ki so sami nezvesti postali svoji materi, katoliški Cerkvi, odtujivši se sv. veri pa tudi življenju po veri. Ti so, kateri se ločijo (od sv. Cerkve), kateri so živinski in nimajo duha, piše sv. Juda Tadej. (19.) Oni sovražijo resnico in sovražijo sv. Cerkev. Otroci so svojega očeta satana, ki „je bil od začetka ubijavec, in ni v resnici ostal, . . . ker je lažnik in oče laži.“ (Jan. 8, 44.) Zato se na vso moč in z vsemi sredstvi prizadevajo pravoverne kristjane odtrgati od Jezusa Kristusa in njegove Cerkve. Če pade vera, pade s tem tudi čednost, ker ji je odtegnjena podlaga krščanskega življenja. V dosego svojih brezbožnih namenov se poslužujejo dandanes zlasti tiskane besede ter jo razširjajo po svobodomiselnih časopisih, po drobnih knjižicah, po ponatiskovanju najslabšega tujega blaga verskih odpadnikov. Pišejo in govore, kakor bi hoteli edino pravo modrost in pravo razsvitljenje, ali kakor oni menijo, edino pravo „prosveto“ zanesti med ljudstvo ter ga tako srečno rešiti dosedanje slepote in nevednosti ter oprostiti vseh „verskih predsodkov“, kakor pravijo. V ta namen tudi obrekujejo sv. Cerkev, njene služabnike, njene najbolj skrbne in vestne dušne pastirje od najvišje do najnižje stopinje. Dvomijo o tem, česar se niso temeljito učili, lažejo, o čemer niso prepričani, zavijajo. česar v svoji plitvosti ne umejo, „preklinjajo, karkoli ne vedo,“ pravi apostol J. Tadej. (10.) Drzno sodijo o cerkvenih rečeh in dogodkih, ki jih prav nič ne brigajo. Zaničljivo se posmehujejo šegam in obredom sv. Cerkve, njene zapovedi in prepovedi prešerno zametavajo. Svobodomiselnici so, proste se delajo od sv. vere in njenih učenicov in čuvajev, proste od božjih pa cerkvenih zapovedi, proste slednjič od Boga in večnosti. Te nazore in to prostost vsiljujejo tudi drugim, zlasti nerazsodni mladini, ki je za besedo prostost, svoboda naravno brž vsa zavzeta.

Toda naš Gospod Jezus Kristus je rekel: „Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Jan. 8, 12.) Kdor pa se noče dati razsvetljevati od nebeškega solnca Jezusa Kristusa, tava v temi, če tudi se samemu sebi zdi še tako prosvetljen. Nedostaje mu nadnaravne luči sv. vere. Jezus je tudi zatrdil: „Resnica vas bo oprostila.“ (Jan. 8, 32.) In ta je le v rimski Cerkvi; zakaj On, večna Resnica, je mogel ustanoviti le eno samo pravo Cerkev, ki naj hrani v sebi vso resnico sv. Duha; ta pa ni dvojna ali trojna ali desetera, da

bi bila n. pr. ena prava v rimski katoliški Cerkvi in spet ena prava v lutrovski cerkvi in spet ena prava v razkolni cerkvi itd., — saj je tudi Bog le eden. Zato pa je hotel božji Sin, da se Judje in Samaritani, malikovalski neverniki in modrijani pripoznajo k eni veri, ki jo je on prinesel iz nebes, naj bi bili vsi ena čreda pod enim vidnim poglavarjem.

O oznanovavcih nasprotnih nauk, kakor jih je učil nebeški Učenik Jezus Kristus, velja njegova beseda v današnjem evangeliju: „Varujte se jih!“ Varujte se jih, kadar vam kaj tacega govore, varujte se jih, kadar vam kaj protiverskega ponujajo, da berete, in če tudi bi bilo zastonj, in če tudi bi bilo po zunanje v še tako lični obliki, znotraj pa v mični besedi. To je črvido rdeče jabolko, to je prazen oreh zlato popenjen; pa naj vam jih ponujajo iz Ljubljane, s Primorskega ali celo iz daljne Prage, varujte se jih! Ne sprejemajte jih! Očetje, gospodarji, pazite z bistrim očesom, da se taka kuga ne zanese v vaše hiše! Od zgrabljivih volkov prihaja to in sv. pismo pravi: „Volk popade in razpodi ovce.“ (Jan. 10, 12.)

2. Takim zgrabljivim volkovom prištevamo drugič tiste, kateri delajo na to, da bi vam, predragi verniki, izpodkopali tudi čednost, ter vas zato zapeljujejo v greh.

O njih piše sv. apostol Juda Tadej, „da bodo prišli poslednji čas zasmehovavci, kateri bodo po svojem poželenju živeli v hudobijah.“ Ta rodovina volkov se sicer ne lotuje naravnost vaše vere, saj hoče vkljub svojemu grešnemu življenju veljati še za dobre kristjane. Toda kaj pomaga vera, ako so pa dela taka, da jih vera obsoja? „Se li bere grozdje s trnja?“

Število teh je silno veliko. Zakaj hudobnež si kaj rad poišče tovarišev svojih del. Tolaži se s tem, da ni sam hudoben, in tudi gotovi grehi se gode bolj v družbi z drugimi osebami. K marsikateremu grehu se potrebuje pomočnikov ali pomočnic. Zato se na vse mogoče načine trudi druge zapeljati v hudo, jih pregovoriti za greh, jih spodbosti, da so mu v pomoč. Obeta jim plačilo, skuša jih s priliznjenimi besedami na se prikleniti, ve si pomagati tudi z grožnjami. Iz nesramnih besedi pridejo nesramna dejanja, iz vzbujene poželjivosti, večkrat tudi s pomočjo upijanljivih pijač, izvirajo najgrše ostudnosti, prešestva in morda celo umori.

Kdo bi mislil, da se najde človek, podoba božja, kristjan, odkupljen z Jezusovo krvjo, ki mu ni dovolj svojo lastno dušo

pogubiti, ampak bo še svojega bližnjega? O koliko jih je že zgrabil take vrste volk ter jim oropal posvečujočo milost, čednost, dušni mir in tudi časno srečo!

Nahajajo se sinovi dobrih staršev, ki so jim bili v zgodnji mladosti v veselje in v čast. A morali so za nekaj let iz domače hiše kot rokodelski učenci in pomočniki, kot vojaki. Pa, moj Bog, kakšni so se vrnili! Izgubili so zdravje duše in telesa; vpadli obraz, kalno oko priča o tem. Volkovi, zapeljivci so jih bili obkolili, poslušali so njihove pohujšljive govorice, prepevali so z njimi nesramne pesmi, kar jim početkom sicer ni bilo všeč. Toda privadili so se temu, začeli so tudi sami nesramno govoriti in nečistost počenjati, in postali so tako sužnji mesenosti, sužnji pijančevanja, sužnji goljufnih, nevarnih iger. Sedaj so „sužnji greha“. (Jan. 8, 34.) „O to je sužnost,“ kliče sv. Avguštín, „iz sužnosti kakega človeka se more še katerikrat ubežati in počiti. Kam pa hoče bežati suženj greha? Saboj jo vzame, kamorkoli beži!“

Kaj je postalo iz one hčere, katera je šele pred nekaj leti Jezusu, dobremu Pastirju, pri prvem sv. obhajilu v beli obleki in z vencem na glavi obetala večno ljubezen in neomahljivo zvestobo kot najboljša ovčica? Kako ji je prišlo do tega, da je bela obleka posvečujoče milosti grdo raztrgana in zamazana, deklški venec pomandran v blato, čednost in dobro ime pove-nelo? Vprašajte jo po zgrabljivemu volku, ki jo je oropal tega, kar se nikdar več ne dobi nazaj. Morda pa je polagoma sama postala — volkulja.

3. Sorodni s temi volkovi in volkuljami so ti-ti, kateri skušajo druge odvrniti od dobrega, n. pr. od sv. maše, od molitve, od posta, od pridige, od krščanskega nauka, od pogostnega prejemanja sv. zakramentov, od domačega miru, od zvestobe v Marijini družbi.

Zveličanje duše obstoji zlasti v tem, da sledimo Gospoda Jezusa Kristusa, da hodimo zvesto za njim po potu samozatajevanja, po potu križa, po potu dobrih del. Kdor koga odvrne od tega, da postane potem mlačen in len za svojo dušo, ta bo kmalu tudi dovolj sprejemljiv za slabo, za grešne prestopke in za večje grehe. Zato spet kličem v spomin besedo Jezusovo: „Varujte se lažnivih prerokov!“

Ali je že videl kdo, da bi se ovca družila z volkom, ali da bi volk ljubil ovco ter jo varoval škode? Tako se tudi dobra

krščanska ovca ne more in ne sme družiti z volkovi, z nevarnimi ljudmi, ljudmi brez strahu božjega, ne da bi bila v največji nevarnosti, da jo raztrgajo.

Kolikokrat ste se že grehu odpovedali! Velikokrat že pri spovedi, pri misijonih, ob kakih lastnih nesrečah ali neprevideni smrti bližnjega! A približal se vam je zgrabljivi volk. In ta volk vam je v greh svetoval, vam je grešiti veleval, vas je v greh napeljeval, je vaš greh hvalil ali ga zagovarjal. Pobožnost vam je slikal predolgočasno, spokorno življenje nepotrebno, smrt še daleč tam za gorami. Niste ga zapodili od sebe, niste ga prezirali, niste, kakor treba, pravočasno zbežali pred njim. Celo neko prijaznost ste sklenili z njim, ki vas je tako zvito odvrčal od dobrega. Kaj ste vendar mislili? Zakaj se ga niste varovali? Zakaj niste rabili verskih pomočkov v tolikih skušnjavah?

Sklenite danes pri povzdigovanju prav trdno, držati se zvesto le Jezusa, dobrega Pastirja, ki vas vodi na najboljšo pašo svoje božje besede in nebeškega kruha. On noče, da se pogubite; saj je rekel: „Jaz jim dam večno življenje, in ne bodo pogubljene vekomaj, in nihče jih ne bo iztrgal iz moje roke.“ (Jan. 10, 28.) Gotovo vam ne bo škodoval noben volk, samo če se sami ne iztrgate iz objema dobrega Pastirja in ostanete „ovce njegove paše“. (Ps. 94, 7.) Dobro ovce ostanete, ako sami ne derete drzovito naravnost v žrelo zgrabljivemu volku, če namreč nalašč ne iščete grešnih priložnosti.

Glejte torej, da bolj ne verjamete in bolj ne zaupate lažnjivim prerokom, njih spisom in govorici, kakor Gospodu Jezusu Kristusu in njegovi nezmotljivi Cerkvi!

Nazadnje pa tudi volku želim, da bi še pravočasno popustil svojo zgrabljivost ter bi se tudi po znotranje popolnoma prelevil v krotko ovco, kakor se bere v življenju sv. Andreja Korzinija.

V mladosti je zašel med lahkomišelné tovariše, ki so ga naučili mnogo hudega. Njegova pobožna mati, ki ga je vedno svarila in si prizadevala spraviti ga izmed druhal zgrabljivih volkov na pravo pot, mu nekega dne reče vsa potrta: „Sedaj res več ne dvomim, da si v resnici tisti volk, katerega sem videla v sanjah.“ Na njegovo vprašanje mu pojasni, da se ji je pred njegovim rojstvom sanjalo, da bo njen sin volk, kateri pa

gre v cerkev ter se tam spremeni v jagnje. „Tvoj oče in jaz,“ pristavi mati, „sva obljubila še pred tvojim rojstvom posvetiti te Bogu pod varstvom preblazene Device. Iz tega sledi, da nisi tu niti za naju, niti za svet, ampak edino le za službo božjo. Sedaj pa pomisli, moj sin, ali je tvoje dosedanje življenje primerno tvojemu poklicu?“ Te materine besede so napravile tolik vtis na mladeniča, da je dal slovo svojemu lahkomišelnemu življenju, se spokoril, postal škof in svetnik. Lažniv prerok v podobu imenitnega sorodnika ga je sicer hotel odvrniti od njegovih dobrih sklepov, a zmagal je v Andreju sv. Duh in ostal je stanovit do konca. Amen.

Val. Bernik.

Priložnostni govori.

Marijin otrok — na straži.

Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava! Mat. 26, 41.

Krščanska dekleta! Poglejte bogatina, stopite v njegovo hišo! Tu zalaja velik priklenjen pes-čuvaj; tam zapazite velika močna železna vrata, zaklenjena z zapahi; tamkaj zopet zapazite krepke ključavnice, v hiši pa boste videli močno železno blagajno, ki je ne odpre nihče drugi nego gospodar sam. Koliko naprav, da si bogatin zavaruje svoje bogastvo! — Pojdimo v obmejno mesto! Debel zid, ki mesto obdaja kakor oklep, nam naznanja, kako se mesto čuje pred sovražnikom. Po zidu pa hodijo noč in dan vojaki stražniki, da pazijo, je-li ne preti mestu kaka sovražna nevarnost. — Dekleta, ako svet že svoje svetno bogastvo, svoje svetne dobrine in blagostanje teko nemirno čuje, ne boste-li veliko nemirnejše čule nad svojimi dušnimi dobrinami, nad dekliško nedolžnostjo v prvi vrsti? Ali ni že sam naš Zveličar pred svojo smrtjo polagal učencem na srce: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava?“ Ali ne beremo v sv. pismu: „Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je nasejal ljuljike med pšenico?“ — Kdo naj prav posebno čuje? Grda gosenica išče najbolj zdrave in najslajše sadeže, da jih ogloda. Pošteno dekle mora najbolj čuti nad samo seboj, ker njo taka nevarna golazen najbolj zalezuje. Krščansko čuječnost, dekleta, vam hočem danes prav posebno polagati na srce.

1. Vem, da ste vsaj v večini isti trenutek, ko ste stopile v družbo, imele v srcu trden sklep, da čujete nad zakladom svoje poštenosti. Pa me morda vprašate: Na kaj naj prav posebno pazimo? — Predvsem čujte nad svojimi o čmi. „Smrt je prilezla skozi naša okna in je v naše hiše prišla,“ pravi prerok Jeremija (9. 21.). Na te prerokove besede pa pravi sv. Gregor: „Tudi duševna smrt stopi skozi okna, t. j. skozi oči; zakaj kdor ne zastraži svojih oči, bo imel kmalu polno dušo kužnih misli in želja.“ Zato piše sv. Karol Boromejski: „Gotovo bi se moral vsakdo bati pred svojimi očmi; zakaj oči so kakor dvojna vrata v trdnjavo našega telesa; če se teh satan polasti, bo takoj tudi nad našim srcem zagospodaril in bo pripeljal v dušo vse hudobije, kakoršne bo hotel.“ „Pogledom,“ pravi sv. Avgustin, „sledijo misli, za mislimi pride dopadenje, za dopadenjem privoljenje.“ Vse to je dobro vedel pobožni Job, in ker je hotel ohraniti svojo dušo brezmadežno, je sam rekel: „Zavezo sem naredil s svojimi očmi, da bi celo ne mislil na devico“ (Job 31. 1). Kako potrebno je čuti nad svojimi očmi, vprašajte Davida, ki je po bridki izkušnji tako goreče prosil Gospoda: „Odvrni moje oči, da ne gledajo ničemurnosti!“ (Ps. 118. 37.) Sv. Frančišek Saleški pa navaja celo zgled pogana kralja Aleksandra, ki vjetih ženâ kralja perzijskega niti pogledati ni hotel, ker bi utegnile škodovati njegovim očem in vzbuditi v njem slabe misli.

Družabnice Marijine! Menite-li, da delam današnjemu svetu kako posebno krivico, ako pravim, da bi sramežljiv človek kmalu ne vedel kam obrniti svojih oči, ne da bi rdečica oblila sramežljivega obraza? Koliko nespodobnosti v obleki, koliko nesramežljivosti v kretanju, koliko nesramnosti v slikah in kipih! Ali ni potem potrebno, da tudi Marijina hčerka sklene trdno pogodbo, da pogleda samo to, kar je varno njeni duši in bi bilo vseh njeni nebeški materi? Dekle, ki hoče vse videti, ki meni, da radovedni pogledi ne škodijo sramežljivi duši, ki drzno daje svojim očem vso prostost, tako dekle je že izgubilo najmočnejšo oporo mladinske sreče — sv. sramežljivost!

2. Kar sem rekel o očeh, isto naj velja o ušesih. Tudi skozi ušesa se zli duh lahko prikrade v srce. Zato poslušaj sv. pismo, ki pravi: „Zagradi s trnjem svoja ušesa in nikari ne poslušaj zlobnega jezika“ (Sir. 28. 28). Ko bi bila mati Eva zaprla svoja ušesa in ne bi bila poslušala hinavskega kačinega jezika, greha ne bi bilo, ki je prinesel toliko zla na svet. In ko bi

marsikaka deklica ne bila poslušala nečednega jezika zapeljivčevega, bi ji ne bilo treba jokati nad nenadomestljivo izgubo, nad sramoto, nad nesrečo. Seveda treba mnogo premagovanja, mnogo zatajevanja, mnogo stanovitnosti — mnogo „trnja“ —, da se zastražijo ušesa pred nevarnostjo; zlasti je treba za to mnogo milosti, torej treba tudi mnogo molitve, mnogo vsestranske čuječnosti. Dekle pa, ki ima za vsako govorjenje odprto uho, ima greh v srcu, dočim ima tisti, ki govori nedostojnosti, satana na jeziku.

O sv. Stanislavu Kostku se bere, da je omedlel, kadar je slišal kako nespodobno besedo. In če je v družbi, kjer je bil sv. mladenič, zašel pogovor na kako tako kočljivo stvar, je njegov oče takoj dejal: „Molčite, sicer mi sin omedli!“ Istotako se bere o sv. Bernardinu, da je pri vsaki nedostojni besedi, ki jo je slišal, rdečica oblila njegov nedolžni obraz. Celó najrazbrzdanejši jezik je moral umolkčiti, ako se je približal sv. Bernardin, tako da so si nebrzdani jeziki često dejali: „Tiho, Bernardin prihaja!“

Bi-li ne bilo najkrasnejše spričevalo za pravo marijansko življenje v družbi, ako bi se vsa dekleta tako resno ogibale slabega poslušanja; ako bi ob takih prilikah pokazale resen nejevoljen obraz; ako bi si vsak zloben jezik moral reči ali pa vsaj misliti: „Molči, Marijine družabnice so tu!“ Ako pa temu ni tako ali ni marsikako dekle samo krivo, da si drzne ta ali oni pustolovec govoriti, kar mu ravno pride na umazani jezik! Tako naj čuje nad svojimi ušesi vsaka družabnica, da jo bo moral svet spoštovati in da bo vsaj to spoštovanje zaprlo jezik zlobnemu svetu!

3. Nič pa ni tako pripravnega vznevoljiti in vznemiriti človeškega srca, kakor prazno in nevarno govorjenje. Kdor hoče uživati dušni mir, pazi na svoj jezik! Zato pa piše pisatelj knjige „Hodi za Kristusom“: „Nikdar nisem bil tako nezadovoljen s samim seboj kakor takrat, kadar sem šel med ljudi in sem mnogo govoril.“ Ne vem sicer, je-li res, kar se pripoveduje o ženskem spolu, da ima gibčen jezik. Bodi kakorkoli. Vprašajte, krščanska dekleta, same sebe, kako je z vami v tem oziru. Po besedah se spozna človek, po govorjenju se razodeva srce, zakaj „česar je polno srce, to rado iz ust vre.“ Ne vem, kako bi se mogla imenovati Marijinega otroka dekle, ki do ušes ne zardi, če ji uide kaka nespodobna beseda! Ako je navadno beseda nekak odposlanec iz srca, morem-li iz nespodobne besede sklepati

na Mariji posvečeno in Mariji podobno srce družabnice? Sklepaj, kdor more, jaz ne morem!

Kako skrbno zato govori sv. Duh: „Napravi svojim ustom vrata in ključavnice. Svoje zlato in srebro raztopi in tehtnico iz njega napravi za svoje besede in prave brzde svojim ustom; in varuj se, da ti jezik kje ne spodleti, in da ne padeš vpričo sovražnikov, ki te zalezujejo, in da tvoj padec ne bo neozdravljiv do smrti“ (Sir. 28. 28. sl.). Posebno pa piše o pogubnosti nebrzdanega jezika sv. apostol Jakob v 3 poglavju svojega pisma: „Ako se kdo v besedi ne pregreši, on je popoln mož; on zamore tudi vse telo v brzdi držati. Jezik je sicer majhen ud, in vendar velike reči napravi. Glejte majhen ogenj velik gozd zažge. Tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije. Jezik je postavljen med našimi udi, kateri ognjusi vse telo in zažge tek našega življenja, vnet od pekla!“

Marijine hčere! S svojimi besedami kažete, kakšno srce imate. Kažite s svojimi besedami, do imate čisto, Mariji posvečeno srce!

4. Ker pa je dognana resnica, da današnji svet splošno hlepi po uživanju, treba biti Marijini hčerki zelo pazljivi tudi nad svojo zmernostjo — v jedi in pijači. Tozadevno zatajevanje imenuje sv. Vincencij Pavljanski abc duhovnega življenja. In sv. Hijeronim pravi: „Imenuj mi človeka, ki je vdan pijači, in imenoval si mi človeka, ki je okužen z vsemi slabimi lastnostmi!“

Pa, dekleta, bojim se, da mi zamerite, ako o tem dalje govorim, ker vam se vendar ne more očitati kaj podobnega. Dobro, pa končam! Upam, da Vam en doživljaj vendar smem povedati!

Pred nekaj časom sem se peljal po železnici. V vozu je bilo tudi več sopotnikov, ki pa so vsi opazovali postrani mlado dekle, ki je sedelo v kotu. Njeno kretanje, njeno govorjenje je bilo nenavadno razposajeno. Takoj smo vsi zapazili, da so revico omamili razni duhovi, ki so se skušali javljati v najpredržnejših oblikah. In ko je na neki postaji s težavo izstopila, tedaj bi morale slišati, kake opazke sopotnikov so spremljale njeno slovo! Zbolelo me je v dušo... Ali je bila Marijina družabnica? Potniki tega niso vedeli, ker sicer bi bil gotovo kdo omenil, — jaz pa si tudi ne upam ničesar reči... S tem, upam, vas nisem razžalil. Iz te zgodbe pa si same posnemite nauk in ga shranite prav v srce, da ga porabite ob prilikah, ko se bo pri

raznih domačih in ptujih, dnevnih in nočnih delih — pilo. — Več o tem deklinški družbi ne govorim!

5. Naj vas, dekleta, h koncu še opozorim, da treba čuvati tudi nad svojimi rokami in nogami. — Neki poganski računar je delal v pesek razne kroge in like. Kar pride do njega njegov sovražnik. Računar se ni toliko zbal zase, ampak je ves v strahu zaklical: „Ne dotikaj se mojih krogov!“ Dekle, tudi jaz ti kličem: „Pazi na lastne in ptuje roke! Ne dotikaj se nevarnosti, da ne izgubiš, kar imaš najdražjega. Ohrani čisto svojo roko!“ Saj pravi že psalmist: „Kdor pojde na Gospodovo goro? ali kdo bo stal na njegovem svetem kraju? Kdor je nedolžnih rok in čistega srca!“ (Ps. 23. 3, 4). Kdo torej pride v pravo Marijino družbo? „Kdor je nedolžnih rok in čistega srca!“

Koliko zla pa so ljudem donesle že njihove noge, ker niso čuli nad njimi! Eva je šla, kamor ji ni bilo treba, in je postala reva. Juda je šel iz dvorane v temno noč in je postal groza ljudi — izdajavec Gospodov. Peter je stopil na dvorišče in je padel, skala se je omajala. Koliko jih je zdihovalo: Da bi pač ne šla tja in tja, da bi ostala doma, kako srečna bi bila! Zato pa je Gospod svojim angelom zapovedal, da te nosijo na svojih rokah, da ne zadene tvoja noga ob kamen greha! Zato opominja modri v sv. pismu: „Moj sin! Ako te grešniki vabijo, ne vdaj se jim. Ako pravijo: Pojdi z nami, ne hodi ž njimi, zdrži svojo nogo od njih potov, zakaj njih noge v hudo teko!“ (Preg. 1. 10. sl.) Dal Bog, da bi vsaka Marijina hči imela kolikor mogoče mirno vest, ko bo duhovnik mazilil njene roke in noge na smrtni postelji proseč: „Po tem sv. maziljenju in po svojem najmilejšem usmiljenju odpusti ti Gospod, kar si grešila z dotikanjem... hojo!“

Končam kratko z besedami sv. apostola Pavla: „Glejte tedaj, bratje! (sestre!) kako bi varno hodili, ne kakor nesprametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi. Ne bodite torej neumni, ampak umejte, kar je volja božja. In nikari se ne vpijanite, temveč bodite napolnjeni s sv. Duhom, a govorite med seboj v psalmih in hvalnih in duhovnih pesmih in pojte in prepevajte Gospodu v svojih srcih!“ (Efež. 5. 15. sl.) Obenem pa „čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo!“ Amen.

Anton Skubic.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

D. Šola.

V. O pomenu prvega sv. obhajila.

Kakor mladika ne more roditi sama
od sebe, ako ne ostane na trti: tako
tudi vi, ako v meni ne ostanete.

Jan. 15, 4.

Bliža se čas, da bodo zopet nekateri učenci pristopili k prvemu sv. obhajilu.

To je važen dogodek za dušnega pastirja, za vas starše, posebno pa za otroke. Srečen otrok, ki se ta veliki dan z vso živo vero in ljubeznijo združi s svojim ljubim Jezusom! Ali se ne bomo vsi potrudili, da pomagamo otrokom, da pripravijo za nebeškega gosta čisto, ozaljšano srce?

V ta namen, vam hočem globlje pojasniti pomen prvega sv. obhajila. Ali je to potrebno? Kar žalostno je, če vidim, da imajo včasih starši sv. obhajilo za neko malenkost. Pod pretvezo prvega sv. obhajila skušajo doseči polno postranskih namenov, hočejo takorekoč pregrešno z najsvetejšo rečjo delati kupčijo, za glavno stvar za posvečenje otroške duše se pa ne menijo. Pred par dnevi mi je rekla mati: ali bo šla naša k sv. obhajilu, tako rada bi jo dala služiti. Enajst let si dekle preživela in te ni bilo konec, sedaj pa misliš, da Kristus, ki je čudovito nasitil množice, v dvanajstem letu ne bo imel kruha za tvojega otroka, da se zadostno podučí in navadi prav prejemati sv. zakramente. Druga pravi: naš je tako velik, ali ga ne boste izpustili? Bog sodi po tem, koliko je duša velika, ne koliko je telo veliko — sicer ga pa rad izpustim, če je le res otrok razumen in se zadostno potruzi. Kjer pa je lenoba doma, lenoba, katero so morda celo starši podpirali, tam tudi vredne priprave ni za sv. obhajilo. S tem bi dali duhovni sami najgršo potuho, da bi nikdar otroci ne spoštovali in ne cenili sv. obhajila, ako bi lene šolarje izpuščali k prvemu sv. obhajilu. Nekateri otroci morda res niso hudobni, so pa še malo razviti, in ako morda še nekaj počakajo, se bodo naučili dobro brati in tudi dobro krščanskega nauka. Zopet druge matere pa hočejo še celo o prvem sv. obhajilu bahati s svojimi otroci, če jim je Bog slučajno dal nekaj več talenta kakor drugim, da

so se lažje učili — pa se sliši; naša bo šla, sosedova pa ne. Ta nesrečni napuh; Še tukaj se vriva vmes — in tako prepreči, da prvo sv. obhajilo ne donese sadov, kakor bi jih doneslo, če bi matere več božjega duha imele.

Da s pomočjo sv. Duha razpršimo take posvetne misli, govorimo naprej:

I. O pomenu in namenu sv. obhajila sploh;

II. o pomenu prvega sv. obhajila.

I. O pomenu sv. obhajila vobče

1. Kakor se morda spominjate govorili smo na zadnjih shodih o vzgoji značaja, o vzgoji vesti, o vzgoji volje... Marsikaj sem vam povedal, pa bojim se, da se bo mnogo tistega izgubilo. Če hoče mati zavedno po priznanih vzgojilnih naukih odgojevati otroke, ni zadosti, da samo včasih sliši kak govor, ampak potrebno je, da tudi sama o tem kaj premišljuje in bere. (Za to vam matere prav zelo priporočim, da se naročite na list „Detoljub“, ki izhaja štirikrat na leto in stane 1 krono. Prepričan sem, da bo vam ta list ugajal in več koristil morda kot moji govori.)

Danes govorimo o sv. obhajilu. Ako se zavedate matere in vaši otroci: Kaj je sv. obhajilo, kako potrebno je, kakošna priprava se zahteva za sv. obhajilo, in boste tudi ravnali po tem, potem smem upati, da bodo vaši otroci najlažje dobili in ohranili katoliško mišljenje — značaj, ohranili čisto, nežno vestnost in si tudi pridobili, stanovitnost in trdno voljo, da ostanejo Bogu zvesti.

Ako greste v sejem, in nakupite raznih stvari za dom, kaj vzamete seboj, da kupljene stvari lažje nosite in ne izgubite? Jerbas, košarico, ali kaj takega.

Tak jerbas se mi zdi bo moj današnji govor, da vanj poberem vse prejšnje besede, da jih nesete domov in shranite doma. Kar bom povedal o sv. obhajilu to ni kaj takega, da bi se tako lahko pozabilo, ker to večkrat rabite, rabite, ve matere in tudi otroci vaši.

Vse moje prejšnje besede bodo ostale mrtve; le če jih bo obsevalo in grelo gorko solnce posvečujoče milosti, ki vzdaja po vrednem sv. obhajilu, bodo te besede kalile, rastle in sad rodile.

2. „Šest resnic“ znate vse moliti. Šesta se glasi, „da je milost božja k zveličanju potrebna.“ Kristus je rekel: „Brez mene ne morete nič storiti.“ „Nihče ne pride k Očetu razen po meni.“ Živel je svoj čas krivoverec Pelagij, ki je učil, da milost božja ni potrebna. Naši vsakdanji kristjani ravno tega ne trdijo, da bi ne bila milost božja potrebna, res pa je, da ne čutijo dovolj, da je potrebna in živijo tako, kakor bi milosti božje ne bilo. Zato ne znajo ceniti, in tudi ne rabijo zavedno tistih pomočkov, po katerih dobivamo milost, to je: molitve, sv. maše in pa s v. z a k r a m e n t o v. (Cf. Aug. Egger, Zur Stellung des Katholizismus im XX. Jahrhunderte.)

Bilo je potrebno, da smo to vnovič povdarjali, ker drugače res ni mogoče, da bi se radi posluževali tistih rednih sredstev, po katerih nas sv. Duh posvečuje.

Kakor znano je studence vse dušne lepote in prave pobožnosti zakrament sv. Rešnjega Telesa, ker se po njem združimo s Kristusom, ki je začetek vse svetosti.

3. Že bistvo sv. Rešnjega Telesa, ker je v njem Kristus Bog pričujoč, spričuje visoki pomen sv. obhajila.

Sv. Tomaž Akvinski pravi, da se duševno življenje začne s sv. krstom, z a v r š i pa v sv. Rešnjem Telesom. Zakaj? Ker v tem zakramentu se človek tako tesno združi s Kristusom, da postane z njim eno telo in ena duša. Kakor spremeni voda, če ji priliješ močnega vina, okus, duh, barvo, moč — ravnotako prepoje mrzlo človeško srce tista čutila, ki navdajajo božje Srce Odrešenikovo. Nobenega sredstva nimamo, ki bi v nas tako moglo užgati ljubezen do Boga in okrepiti vero in vzbuditi strah pred grehom, kakor p o b o ž n o sv. o b h a j i l o. Iz katekizma vam je znano, katere milosti nam deli vredno sv. obhajilo.

a) Z d r u ž u j e nas najtesneje s Kristusom... „Kako čudovito“ — kliče sv. Janez Zlatoust, „najvišji Bog, pred katerim celo angeli zakrivajo svoje obličje, se združi z nami, in mi z njim!“ Evangeljski stotnik je rekel, da gre Gospod pod njegovo streho — žena v sv. evangeliju je rekla, „da se le dotaknem roba njegovega oblačila pa bom ozdravljena!“ — Kakšno živo vero in zaupanje sta imela ta dva v Odrešenika in to upanje ni bilo osramočeno. S koliko večjim zaupanjem smemo od njega pričakovati darov in milosti, ako ne pride samo pod našo streho; ako se ne dotaknemo samo roba njegovega oblačila, ampak pride kot nebeški gost prebivat v n a š e s r c e. Prerok Elizej se je

sklonil nad mrtvega sinka uboge matere vdove; položil je svoje roke na njegove ročice, svoja usta na njegova usta, in dihal vanj — in glej mrlič je začel zopet živeti. Ako se Kristus sklone nad nas, Kristus dihanje v nas, Kristus greje nas, kaj je bolj umevno, kakor to, da se tudi v nas zbudi novo življenje!

b) Pomnoži se posvečujoča milost. Posvečujoča milost ne podeljuje samo dušne lepote, marveč je tudi kakor neka zakladnica dobrih misli, pobožnih želj in pametnih sklepov. Kakor ne more solnce drugače kakor sijati in pošiljati na vse strani svoje žarke, tako tudi milost vpliva na človeško mišljenje in delovanje. Čim lepša je posvečujoča milost, tem lepša bodo nebesa; močnejša ko je milost, težje bomo grešili, in lažje bomo delali dobro.

c) Zmanjšuje nam hudo nagnjenje in potrjuje nam ljubezen do Boga. Kako smo nagnjeni k grehu! In ravno to nagnjenje se po pogostnem sv. obhajilu manjša, vest se čisti, spoznanje bistri, strah pred grehom večja, dobra volja utrjuje, veselje za bogoljubna dela pomnoži.

To potrjuje vsakdanja skušnja. Neki potnik je prišel na Irsko, v deželo, ki je znana zbog svoje zvestobe do katoliške cerkve. Moža je dežela silno zanimala. Prvo nedeljo v mesecu, ki je posvečena Srcu Jezusovemu, je prišel v neko farno cerkev. Tam je videl pristopati k sv. obhajilu dolgo vrsto mož. Ko je potnik to videl, je rekel: „Zdaj se ne čudim, da je dala Irska toliko katoliških mož in toliko mučencev.“

d) Očiščuje nas malih grehov, varuje nas smrtnih grehov in izbrisuje nam časne kazni za grehe... Greh je strup, ki mori naše duše, razjeda naše družinsko življenje, dela nesrečne narode, pogublja ljudi v pekel... In zoper ta strup imamo zanesljivo zdravilo — sv. Rešnjo Telo, ki uničuje male grehe, ubija male gadke, da iz njih ne prirastejo veliki gadje. In za časne kazni bomo morali trpeti v vicah; kako bi morali hvaležni biti, da imamo v sv. obhajilu pripomoček, s katerim lahko sproti plačujemo svoj dolg pri Bogu.

e) Daje nam poročstvo častitljivega vstajenja in večnega življenja... Predragi! ali ne živimo za to, da pridemo v nebesa? „Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj!“

Turki imajo vero, da če je kdo ubit na vojski, gre gotovo v nebesa. V grško-turški vojski pred tridesetimi leti je šlo več starih Turkov na vojsko, da bi v vojski umrli in tako prišli v nebesa. In mi kristjani... nam ni treba na vojsko, samo k angelski mizi nas vabi, in ne pridemo... Ni čuda, če se je Go-

spod potožil proti Marjeti Alakok, kako ga boli mlačnost vernikov, ki jo kažemo napram sv. Rešnjemu Telesu.

Popisal sem vam sedaj milosti vrednega sv. obhajila po katekizmu; poslušajte še, kako jih opiše Kristus sam: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega ne boste imeli življenja v sebi“

„Kakor jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tisti, ki mene jé, živel zavoljo mene.“

„Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“

Kako lepo je v teh besedah izražen sad pobožnega svetega obhajila.

Zato, ljube matere, mislim, da ne morete ne sebi, ne svojemu možu, ne svojemu sinu, ne svoji hčeri, ne svojemu otroku želeti in nakloniti večje zemeljske sreče kakor je vredno sv. obhajilo.

Pravim pa: vredno... Veste, da govori katekizem tudi o nevrednem, božjeropnem sv. obhajilu. To se zgodi takrat, če prejemamo sv. obhajilo vedoma v smrtnem grehu, kar ni samo tedaj, če zamolčimo kak smrtni greh, ampak tudi takrat, če nimamo kesanja ali trdnega sklepa — in vdrugič: če prejmemo sv. obhajilo brez pobožnosti, tje v en dan, iz navade, kakor za igračo — če bi tudi ne imeli na vesti smrtnega greha. Takim je zaklical sv. Pavel: „Človek naj sam sebespresodi — —“ In zaradi takih toži apostol: ideo sunt multi imbecilles et dormiunt multi. Mrzli so, slabi so, zaspani so...! Zakaj? Zakaj jih ne ogreje sv. obhajilo? Zato, ker ne prinesejo k angelski mizi niti iskro ljubezni, niti iskro življenja... Brez iskre pa ni ognja, ni plamena. „Tak si sodbo jé in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“

Tako sem vam skušal pokazati pomen in namen sv. obhajila za naše duševno življenje. Ne ime-nuje se zastoj kruh nebeški.

In če imate, matere, to dobro pred očmi, kolike važnosti je za našo časno srečo in večno zveličanje, kako prejemamo sv. obhajilo, potem boste globoko v duši prepričane, da prvo sv. obhajilo vaših otrok ni igrača, ampak resna, zelo resna stvar!

II. O pomenu prvega sv. obhajila...

Zakaj je važno prvo sv. obhajilo?

1. Važno — prvič — zato, ker je prvo... Za tem prvim sv. obhajilom bodo pristopali redno k angelski mizi. Ako bo prvo sv. obhajilo slabo, kako bodo poznejša dobra? In kolika nesreča, če bi prejemale vaši otroci najimenitnejši pripomoček k zveličanju, ne v korist, marveč v pogubo. Reče se lahko, da pri prvem sv. obhajilu se dene na tehtnico celo prihodnje življenje, da cela večnost, pekel in nebesa. Otrok, ki brez pobožnosti, brez priprave, celo božjeropno prejme prvo sv. obhajilo, je kmalu zrel za vsako hudobijo.

Nekje sta se dva sprijena brata dogovarjala, da bi umorila neko dekle. Mlajši brat ni imel prav poguma. Starejši pa mu reče: „Mevža! K obhajilu pojdi, k spovedi pa ni treba iti.“ Mlajši brat je res to storil, in takoj mu je okamenelo srce, da je bil zmožen za satansko zločinstvo. V Ljubljani sta bila ta dva brata sojena: starejši je bil obsojen na vislice, mlajši pa na 20 let ječe.

2. Važno je prvo sv. obhajilo za otroke. Otrok stoji ob 12. letu nekako na pragu v življenje. Takrat se začno v njem vzbujati strasti, vse vre v njegovi duši kakor v mladem moštu; kako potrebno je, da odpre svoje še nepokvarjeno srce Jezusu in milosti božji, ne pa posvetni sprijenosti. Kakor ljub pomladanski cvet je še taka nedolžna duša; ta cvet se bo razvil v sad, ako ga bo obsevalo gorko solnce posvečujoče milosti; zamrl pa bo, ako ga posmоди slana smrtnega greha.

Prvo sv. obhajilo je vrhunec otroške vzgoje v šolski dobi. Ako se ob tej priložnosti dete z ljubeznijo oklene svojega Odrešenika, zavarovano je večinoma za prva mlada leta. In če tudi pade, spomin na prvo sv. obhajilo mu kliče: vzdigni se in pojdi nazaj k svojemu Očetu!

Veliki cesar Napoleon je bil nekoč zbran s svojimi generali in častniki v veseli družbi. Nekdo sproži vprašanje, naj pové vsakdo, kedaj je bil najbolj srečen. Eden pravi to, drugi drugo. Vrsta pride tudi na Napoleona. Vsi postanejo radovedni, kaj bo povedal mogočni cesar. Nekaj časa molči, potem pa reče: „Tisti dan, ko sem bil pri prvem sv. obhajilu.“

Tudi naši otroci, če imajo količkaj vestne starše, čutijo, da je dan sv. obhajila velik dan zanje. Zato se takrat navadno radi učijo, veliko potrudijo, boljše molijo, in marsikaj storijo, za kar jih drugokrat ni mogoče pridobiti.

3. Prvo sv. obhajilo je važno tudi za starše in za vso župnijo.

Versko življenje v župniji se lahko presoja po tem, koliko ljubezni imajo farani do Jezusa v tabernaklju: Kako ga obiskujejo, kako se vedejo pri službi božji, koliko prihajajo v delavnice sv. maši, kako prejemajo sv. zakramente.

Kako beži svet proč od tabernaklja, se pogreza v mlačnost! Kristus je v sredi med nami, pa ga tako malo poznamo: to je pot, ki vede dosledno navzdol — proč od cerkve, proč od Boga, proč od nebes!

Ti otroci, ki kleče prvič pri angelski mizi, bodo čez 10 in 15 let veliki. Kakšni bodo takrat? To je važno vprašanje! Kdo bo premagal svet in njega poželenje kakor tisti, ki bo trdno veroval, da je Kristus sin božji.

V kratkem bomo po naših gorah zažigali kresove. Matere, donašajmo pridno drv in nakopičimo visoke grmade, da bomo v otroških srcih zanetili velik kres ljubezni božje. V roko jim dajmo zastavo, na kateri se blišče besede: s Kristusom, za Kristusa!

Ako hočemo skrbeti za prihodnje rodove, ne prezrimo važnega trenutka prvega sv. obhajila.

Ali hočem dokazovati, da je prvo sv. obhajilo važno za vas — starše? — Upam, da ni potreba.

4 Berem pa vam, matere, v vaših srcih eno željo: Kaj pa moramo storiti, da bodo naši otroci boljše prejeli prvo sv. obhajilo?

Priprava za sveto obhajilo je dvojna: na duši in na telesu. Kar se tiče telesne priprave, lahko preidemo, bolj važna je dušna priprava. Kako se je treba na duši pripraviti? Katekizem odgovarja: s čisto vestjo in pobožnim srcem. Čisto vest imeti se pravi vsaj brez smrtnega greha biti. Kaj se pravi biti pobožnega srca: 1. obuditi vero, upanje in ljubezen; 2. vnemati v sebi duha ponižnosti in obuditi kesanje; 3. moliti Kristusa in željno po njem hrepeneti!

Prvič — obuditi vero... Obhajanec mora vedeti, kdo je v sv. Rešnjem Telesu pričujoč. Nikakor pa ni zadosti, da zna dati odgovor: Jezus Kristus — zavedati se mora tudi, kdo je Jezus Kristus, kaj je storil za nas, kaj želi od nas... Kako bo Jezusa v sv. zakramentu ljubil, če ne bo čutil, da je Jezus ljubezni vreden.

Iz tega sledi, da je potrebna za sv. obhajilo primerna starost in temeljito znanje krščanskega nauka.

Nekdaj so se krščenci po dve leti pripravljali za sv. krst, ali naj zadosti površen pouk za sv. obhajilo? Nekateri starši mislijo: da le zna nekaj molitvic, posebno tri božje čednosti, pa je dobro — pa to ni res. Ves katekizem mora vsaj več ali manj razumeti in poznati posebno Kristusovo življenje. Kaka nespamet, če pravi kaka mati proti koncu šolskega leta otroku; sedaj moraš v šolo, da boš šel k sv. obhajilu — med letom je pa šolo zanemaril. Navadno imam že o Božiču v zapisniku rdeče podčrtane vse tiste, o katerih mislim, da bi utegnili iti k sv. obhajilu, in pazim posebno nanje, kako se učijo in kako se vedejo. Kolik nered je tudi pri tem, da ne pridejo redno vselej k poduku za sv. obhajilo; kadar bi človek najbolj želel, da vsi pridejo, pa se najde izgovor, da izostane. Ali bom za vsakega posebej razlagal? Ako vidim tako malomarnost, bi skoro sodil, da je nekaterim staršem prvo sv. obhajilo res le kakor igrača. Za tako važno reč pa tako malo resnobe!

Rekel sem, da pazim, kako se vedejo. Lahko kak otrok dobro zna katekizem, pa je kljub temu hudoben učenec... Na vsak način ga je treba kolikor toliko ukrotiti, drugače ni za sveto obhajilo...

Ko gre procesija sv. Rešnjega Telesa, se ceste pometajo in posnažijo in mlaji postavijo in z rožami ozaljšajo okna: tako je treba smeti pomesti iz otroškega srca in vsaditi vanj kake cvetice — kako krščansko čednost.

Bil je nekje tesar, ki je živel s svojo ženo veliko let brez otrok. Prav pobožna nista bila. Želela sta pa zelo kako dete. Dobila sta nazadnje res deklico, kateri sta dala ime Metka. Pa ko je ta Metka nekoliko odrasla, je bilo skrajno razposajeno dekle; bila je lena, lažniva, svojeglava, ničemurna, tako da ni bila staršem v veselje, ampak na jezo in žalost. Toda prišel je čas, ko je imela Marjetica iti k prvemu sv. obhajilu. Takrat se je Metka čudno spremenila. Oče je rekel: dekle postaja pametna, bo že boljša. Pa odločevala ni tukaj starost, marveč blagodejni nauki sv. vere. Če bi bila oče in mati bolj pobožna, bi pač lahko uganila, odkod prihaja sprememba. Bližal se je čas prvega sv. obhajila. Marjetica je bila sedaj ubogljiva, držala se je doma, pridna je bila pri delu, molčeča, molila je rada. Nekega dne reče oče: „Metka! povej vendar, kako je to, da si sedaj postala tako pridna. Kdo te je tako predelal? „Gospod župnik!“ Oče molči. „Gospod župnik?“ — „Dá, gospod župnik so nam rekli, da vas moramo ubogati, ker Bog to ukazuje. Priporočili so nam, da molimo. Oh, oče, če bi vedeli, kako prijetno je moliti, kako sladko je ljubiti Marijo in kako dobro dene človeku zavest, da je Bog njegov prijatelj!“

„Če je temu tako, se moram gospodu župniku zahvaliti. Če sem tudi preprost delavec, sirov ne smem biti.“ Od tistega časa sta oče in mati pogosto obiskovala gospoda župnika.

Tako nekako je treba vzbuditi pobožnost v otrocih, da se bodo radi učili, da se bodo kesali svojih grehov in s hrepenenjem pričakovali veselega dneva.

V ta namen govorite vselej s spoštovanjem o sv. obhajilu kakor o nekem posebno pomenljivem dogodku.

Molite matere same za svoje otroke, če imajo pristopiti k sv. obhajilu, priporočajte jih Materi božji, angelom varihom. — Molijo naj vsi domači otroci za tistega brata ali sestro, ki bosta šla prvič k sv. obhajilu. — Molijo naj obhajanci sami zase in naj se vadijo v kakem zatajevanju; zgodaj vstati, tiho biti, razžaljenje mirno prenesti, samim sebi kaj pritrgati in dati ubožcem. — Posebno se morajo radi Kristusa varovati nepokorščine, kletvine, jeze, lenobe, nagajivosti...

Otrok je le tedaj pripravljen za sv. obhajilo, če sam dela in se sam trudi, in hoče Kristusu prinesiti v dar svoje srce, svojo voljo — in tudi kako trpljenje. Kadar se za sv. obhajilo učimo, nikogar v šoli ne kaznujem, kajti s kaznijo nikogar ne gonim k angelski mizi. Kristus hoče ljubeča srca in proste naše volje.

Tebi, mati, ki imaš morda za letos takega sinka ali hčerko za prvo sv. obhajilo, svetujem, pridi vsaj enkrat v ta namen k spovedi in sv. obhajilu — dobro je tudi, če greš kam na božjo pot — da tam pri angelski mizi pristrčno prosiš tistega Jezusa, ki je nekdanj judovskim materam blagoslavljal otroke, da blagoslovi tudi tvoje dete in izlije nanj svojo milost in mu pošlje sv. Duha, da bo postal s Kristusom eno, in s Kristusom združen ostane celo življenje, na veke! Amen.¹⁾

J. Mikš.

¹⁾ Govor bo kazalo dvakrat vporabiti. Opozarjamo tu na izvrstno delo: Schmitt, Erstkommunikanten-Unterricht.

Slavnostni govor pri novi maši

č. g. Jožefa Toplak, bogoslovca-tretjeletnika iz Maribora, dne 25. avg. 1907.
pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah.

Križev pot katoliškega duhovnika.

Kdor hoče hoditi za menoj, zataji
naj samega sebe, vzame svoj križ nase
in hodi za menoj. (Mark. 8, 34.)

V najsvetejših Srcih Jezusa in Marije ljubljeni mi Lovrenčki farinani! — Prav vesela, nad vse veličastna slovesnost me je privabila po triletni dobi danes zopet izpod vedno zelenih gozdov Koroških semkaj v osrčje slovenske zemlje — v mile Slovenske gorice, kjer zlahtna vinska trta zori svoj dragoceni sad za Jezusa najsv. Kri, kjer še na tisoče zvestih src bije v neskaljeni ljubezni do Jezusa in Marije. In kako bi se pač bil mogel ustavljati glasu svojega srca, ki me z nepremagljivo silo žene med vas, dragi mi! koje imam še vedno v najslajšem spominu, čeprav je preteklo že deset let, odkar sem vas moral zapustiti, ko pa današnja slovesnost velja tistemu, ki mi je bil med vsemi učenci Lovrenčke šole to, kar je bil apostolski ljubljene sv. Janez svojemu božjemu Učeniku. In če se radujete danes vi, predragi Lovrenčani, zato, ker gledate prvikrat svojega blagega rojaka v mašni opravi, če točita solze veselja danes novomašnikova mila mati in vrli brat, ker slišita prvi „Gloria“ iz ust nam vsem tako ljubega gospoda: kdo bi se potem pač čudil, ako se danes vzbujajo radostni spomini tudi v srcu tistega, ki je s svojimi nauki nekdanj gospodu novomašniku kakor Rafael Tobiju kazal pot krščanskega življenja in ki mu tudi danes s tega sv. mesta hoče pokazati pot v prevzvišeni stan duhovski. Le žal, da pot, ki jo nastopiš danes, predragi moj učenec in brat duhovski, te ne bo vedno vodila po solčnih livadah in cvetličnih senožetih, žal, da bo roznata krona novomašniška kmalu izginila s tvoje glave in da boš prekmalu imel priložnost, prepričati se, da duhovski stan je stan trpljenja in zatajevanja, da je po besedah sv. tridentinskega cerkvenega zbora „onus angelicis humeris formidandum“ in da so prav posebej duhovniku namenjene besede, s kojimi nas vabi naš božji Zveličar v šolo sv. Križu rekoč: „Kdor hoče hoditi za menoj, naj zataji sam sebe, vzame svoj križ nase in naj hodi za menoj.“

In pri tem prijaznem vabilu Jezusovem se hočemo pomuditi v tej preveličastni uri, o koji vam hočem govoriti o križnem

potu katoliškega duhovnika ter vam pokazati in dokazati, da je življenje katoliškega duhovnika povsem podobno križevemu potu božjega Zveličarja, kakor ga tako radi molite in premišlujete v štirinajstih postajah.

Preden pa nadaljujem, obrnimo se vsi do onega najmilejšega Jezusovega Srca, v katerem so vsi zakladi modrosti in vednosti, ki je bogato za vse, ki ga kličejo; pa kličimo v pomoč najčistejše Srce Marijino, kojega veseli praznik slavi danes sv. cerkev ter prosimo, naj ste nam ti presv. Srci v tej resni uri, naj ste nam ves čas našega življenja, zlasti pa v smrtni uri naklonjeni. Prosimo pa tudi č. g. novomašnika blagoslova božjega, da to premišljevanje začnemo, nadaljujemo in končamo v čast in slavo najsv. božjih Src, pa v svojo lastno podučenje, tolažbo, v duhovno razvedrilo, v svoje večno zveličanje

1. Med pobožnimi vajami, koje priporoča sv. Cerkev, se je katoliškim kristjanom tekom časa posebno priljubila pobožnost sv. križevega pota. Pobožna duša, ki premišljuje sv. križev pot, hiti od postaje do postaje, podobno neutrudljivi čebelici, in kakor ona od cvetlice do cvetlice hite nabira iz lepo dišečih rož razne vrste sladkega medu, tako zajema duša iz premišljevanja križevega pota razne milosti. Na križevem potu najde grešnik svojega Odrešenika, spokornik svojega Pomočnika, žalostni svojega Tolažnika, otrok svojega Očeta, pravičnik svojega Plačnika, ljubeči svojo križano Ljubezen, umirajoči svojega Variha, duša v vicah svojega Rešenika in sleherni najde svojemu stanu primernih zgledov. Zlasti pa nam sv. križev pot v svojih posameznih postajah predočuje posamezne dobe iz življenja katoliškega duhovnika. Le oglejmo si nekoliko življenje duhovnikovo in spoznali bomo, da so glavni dogodki v duhovnikovem življenju načrtani v posameznih postajah Jezusovega križevega pota.

Prvi dve postaji križevega pota nas spominjate Jezusove priprave na trpljenje, in če vaše oči sledijo mojemu duhu, zagledate na prvi podobi Jezusa, nedolžno v smrt obsojeno jagnje božje, ki na drugi podobi poln srčnega hrepenenja steguje svoje roke po križu, ki ima v kratkem biti njegova smrtna postelja in zdi se, kakor da bi ga slišali moliti, kakor nekdam na Oljiski gori: „Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“

Jezusov namen, njegov vzvišen poklic je bil, nas odrešiti, za nas trpeti in umreti. Na ta poklic se je pripravljaval ves čas svojega zemeljskega življenja. S svojo ponižnostjo v Betlehemu, s svojo pokorščino v Nazaretu, z udanostjo na begu v Egipt, s svojo ukaželjnostjo v Jeruzalemskem tempelju, s postom v puščavi, s trudom in naporom pri oznanjevanju božje besede se ni nikdar ustavljaval svojemu poklicu in rajši je utajil za trenutek svojo vsemogočnost, kakor da bi se s čudežem rešil iz rok svojih morilcev. Zares težek poklic, ki zahteva mnogo premagovanja in zatajevanja samega sebe.

Tudi vsakemu izmed nas je Bog odločil kak poklic, ter vsakega namenil za kak določen stan. Dal je pa tudi vsakemu potrebne zmožnosti, da more spolnovati dolžnosti svojega stanu. Na človeku je le, da po gotovih znamenjih in po goreči molitvi najde pot v ravno isti stan, ki mu je odločen od Boga. Kako marsikateri las se pobeli na glavi skrbnega očeta in masikatera solza se utrne iz oči vestne matere, ko pri pogledu svojih otrok v skrbih premišljuje s sorodniki sv. Janeza Krstnika: „Kaj neki utegne biti iz tega otroka.“ Marsikateri dijak, ki dovrši latinske šole, ima polno glavo načrtov in bi rad poizkusil dobrote in prijetnosti vseh stanov, v vsakem pa naleti na zapreke in težave, ki ga plašijo in le prehitro mora grenko okusiti resnico današnjih evangeljskih besed: „Dvema gospodoma ne more nihče služiti.“ Najbolj varno ravna pri izvolitvi stanu oni, ki se ravna po geslu: „Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 33.)

Kar zadeva duhovski stan, mora oni, ki ga želi vredno doseči in v njem uspešno delovati, imeti predvsem dva glavna pogoja za ta prezvišeni stan: 1. neko naravno nagnjenje in veselje do tega stanu in njegovih opravil in 2. pravi, plemeniti namen. Kdor že od mladega, iz otroških let čuti veliko in vedno nagnjenje za duhovski stan, kogar silno veseli cerkev, božja služba, sv. opravila, kdor ima veliko spoštovanje do mašništva, veselje do molitve, in če mu to nagnjenje in veselje tudi tedaj ne ugasne, ko spozna težave in bridkosti tega stanu: o njem smemo reči, da ima poklic za duhovski stan.

Še bolj smemo pa to trditi, ako najdemo pri njem tudi plemeniti namen, t. j. če si ne misli zato izvoliti duhovskega stanu, ker ravno ni priložnosti, stopiti v kateri drugi stan; ne zato, ker si upa v tem stanu lažje preživeti ali svojim pomagati,

ali dospeti do kake visoke časti, — pač pa zato, ker želi postati dober in pobožen dušni pastir, ljudstvu moder učenik ter delovati Bogu v čast, sebi in bližnjemu pa v zveličanje. Marsi kateri mladenič si izvoli šele po mnogih bridkih skušnjavah duhovski stan; podoben preroku Jonu zbeži in noče Ninivljanom oznanovati pokore; a Bog pošlje razne viharje, morska zver velikih stisk ga zgrabi in vrže tje, kamor ga je namenil Bog.

Kar zadeva našega novomašnika, pač lahko z mirno vestjo rečemo, da mu je Bog naznanil že v rani mladosti, h koliki časti da je odločen; da, bila je vsaka ura njegovega dosedanjega življenja ura priprave na duhovski stan. In vsi, ki smo se pečali z vzgôjo nadepolnega mladeniča Jožefa, starši, učitelji, katehet, krstni in birmiski botri, vsi smo danes veseli, da je naš pobožni gojenec srečno dosegel tisti stan, katerega bi mu bili že lahko prerokovali pred desetimi leti in v katerem, tako upamo vsi, bo našel izpolnjene svojega srca najiskrenejše želje.

2. Toda hitimo dalje v molitvi sv. križevega pota in v premišljevanju duhovskega življenja. Tretja, sedma in deveta postaja sv. križevega pota nam predstavljajo one vsega sočutja vredne trenutke ko se naš božji Zveličar od teže križeve in od velikosti človeške hudobije premagan zgrudi v prah zemlje. In ravno te tri postaje sv. križevega pota boš dragi moj novoposvečen brat prav mnogokrat dejansko molil v svoji duhovski službi.

Vsak stan, vsak človek ima svoj križ v duhovnem pomenu, najtežji križ pa bremeni rame duhovske. Ko bi jaz v tem trenutku zapustil to sv. mesto ter se podal med vas, pa bi vprašal vsakega izmed vas: Ali tudi tebe teži in k zemlji tlači kak križ? bi mi razen nedolžnih otročičev pač vsak izmed vas znal pripovedovati o kakem stanovskem križu. Eden bi mi kazal težki križ dolgoletne bolezni, drugi bi pred me zavlekel mučni križ zakonske nezadovoljnosti, tretji bi kvišku vzdigoval križ revščine in pomanjkanja, četrti bi zdihoval pod križem grešnih navad in skušnjav. Toda trikrat težji križ, nego kateregakoli človeka, teži srce katoliškega duhovnika in vsak vestni duhovnik more reči o sebi s sv. apostolom Pavlom: „Bog me varuj, da bi se hvalil s kom drugim, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu“ (Gal. 6, 14). Dobrega duhovnika srce je podobno toplomeru, ki čuti vsako premembo toplote v svoji okolici. Tudi duhovnik ne more ostati brez od-

kritosrčnega sočutja, če zapazi žalost ali nesrečo med svojimi ovčicami. „Kdo oslabi in bi jaz ne oslabel? Kdo se pohujša, in bi mene ne peklo?“ tako mora o sebi pričati vsak vesten duhovnik. Seveda ostanejo križi duhovskega stanu svetu bolj prikriti in zato manj poznani. Komu izmed vas je pač prav znano, koliko se mora marsikateri duhovnik učiti v svoji tihi sobici in se pripravljati, da more uspešno podučevati v cerkvi in šoli, na prižnici in v spovednici? Drugi stanovi imajo vsaj nekatere dneve ali ure popolnoma proste in brezskrbne, duhovnik mora biti pripravljen vsak čas: o polnoči in v jutranji zarji, v dežju in viharju, v pekočem solncu in v sneženi burji, da nese, če treba, čez hrib in pečine, bolniku tolažbo sv. zakramentov. Kmet vzame plug in brano, gre na njivo, orje in seje in vse ga hvali kot delavnega, skrbnega gospodarja, zraven pa se njegovo oko radosti, ko gleda obilno sadu svojega truda. Duhovnik gre na prižnico, uči in svari, kakor je to njegova dolžnost, — in koliko trpi marsikateri goreč pridigar med oznanenjem besede božje — za ves svoj trud pa žanje mnogokrat le posmeh in zaničevanje. On mora večkrat dolgo sedeti v spovednici ter opravljati odgovornostno službo božjega sodnika, mora mnogokrat — seveda tešče — opravljati službo božjo; pri vsem tem pa mora biti vedno vesel in pripraven, miren in krotek, uljuden in prijazen. Nekatere duhovnije so samotne, oddaljene od naobraženih ljudi, duhovnik še k spovedi ne more, kadar bi hotel. In vendar mora ostati tam, kamor ga postavijo predpostavljeni in celo svoje življenje postaviti v nevarnost za svoje ovčice. Mesto hvaležnosti pa žanje mnogokrat le pikro zaničevanje, pri najboljši volji in najčistejšem namenu mora gledati, da ga preganjajo celo tisti, koje je hotel rešiti, da ga obrekujejo oni, za koje se je trudil, da ga sovražijo taki, za koje je žrtvoval svoj dragi čas, ljubo zdravje in bi rad bil ponudil tudi svoje življenje.

To, predragi gospod novomašnik, je v kratkem podoba tvojega prihodnjega življenja. In če danes novomašni venec diči tvojo glavo, bode kmalu iz njega začelo prodirati sedaj še skrito trnje nadlog in težav duhovskega stanu; in če ti je danes pot v cerkev bila obsajena z mlaji, obrobljena z venci in obsuta s cveticami, bodo v bodoče mnogokrat ranjene tvoje noge in od sedaj nepoznanih žalosti krvavo tvoje srce. Če danes stopiš pred oltar z veselimi besedami 42 psalma: „Stopil bom pred božji oltar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost,“ se boš v krat-

kem moral navaditi na mili vzdihljaj iz 129. psalma: „Gospod, ako boš gledal na pregrehe, kdo bo obstal?“ kajti nikdo se ne zameri tako lahko Bogu in ljudem, kakor duhovnik, ki ima za vsako stopinjo pričakovati najostrejši račun.

4. Toda nikar se ne splaši ljubi duhovski brat, pred težavami in nadlogami, koje prevzameš z mašniško službo. Saj ti bo ista prinašala vsak dan tudi mnogo tolažbe. Ko boš oblačil mašni plašč, molil boš sebi v tolažbo Jezusove besede: „Moj jarem je sladek in moje breme je lahko.“ In če boš svoje dolžnosti spolnjeval iz ljubezni do Jezusa in po zgledu tolikih gorečih dušnih pastirjev, boš sicer mnogokrat s solzami zalival setev milosti, a veljale bodo tudi o tebi besede 125. psalma: „Kateri sejejo svoje seme, hodijo in jokajo; pa pridejo z veseljem, ter nesejo svoje snope.“ In če sem vam, predragi, dosem kazal težave in žalostne ure iz življenja katoliškega duhovnika, obrnite v trenutku svoje oči spet na križev pot in kakor tam, našli boste tudi v življenju duhovnikovem obilno tolažbo. Na četrti postaji križevega pota najde Jezus v pogledu na svojo milo mater preobilno tolažbo; na peti postaji se bliža pobožni Simeon, ki olajša Jezusu težo križev; na šesti postaji zagledamo blagomilo Veroniko, ki z dragocenim prtom ustavi za trenutek neznosen pot njegovega svetega obličja; in medtem, ko na osmi postaji pomiruje in tolaži jokajoče Jeruzalemske žene, najde v tem duhovnem delu milosti sam prijeten odpočitek za svoje izmučeno srce. Enako je tudi v življenju katoliškega duhovnika. Res je sicer, da je vsled vsestranskega pohujšanja svet dandanes strašno spriden, da zdi se celo, da se že bližajo oni žalostni časi, o kojih pravi naš božji Zveličar: „Ko bi ne bili prikrajšani ti dnevi, bi ne bil otet nobeden človek“ (Mat. 24, 22.) in o kojih trdi sv. apostol Pavel: „Prišel bo čas, da zdravega nauka ne bodo trpeli“ (II. Tim. 4, 3.). A hvala Bogu! še se najde povsod prevladajoče število stanovitnih kristjanov, ki se ne dajo preslepiti od lažievangelistov današnjih dni, ki zvesto spolnujejo dolžnosti svojega od staršev podedovanega verskega prepričanja, ki se zlasti v teh hudih časih verskih bojev tesno oklepajo svete cerkve in svojih dušnih voditeljev. Taki ljudje, taki možje, ki zlasti ob času volitev stojijo trdni, kakor hrast in se niti za las ne dajo omajati v svojem krščanskem mišljenju, so dika, so slava našega naroda, so pa tudi največja tolažba za dušnega pastirja. Takih se vsak duhovnik še rad

spominja v poznih letih in v daljnih krajih, ter jim kliče s sv. apostolom Pavlom: „Bratje moji predragi in presrčni, moje veselje, moja krona!“ (Fil. 4, 1.)

In koliko veselja in tolažbe najde duhovnik v molitvi svojih farmanov. Saj nikdo molitve ni tako potreben, kakor duhovnik. To je priznala tudi sv. Cerkev. Zato želi, naj bi verniki zlasti ob kvaternih dnevih Boga prosili za dobre mašnike in je vpeljana v naši škofiji prelepa navada, da se ob nedeljah zvečer ob 6. uri da znamenje z velikim zvonim, naj ljudstvo prosi Gospoda gorečih delavcev za vinograd sv. cerkve. In kako tolažbo prinaša duhovniku zavest, da vse po fari moli za njega. Tukaj sklepa svoje nedolžne ročice kak otrok, proseč zdravja svojemu duhovnemu očetu, ki ga podučuje v resnicah sv. vere. Tam kleči pobožen mladenič, zpledna devica, ki zjutraj in zvečer moli za dolgo življenje svojemu dušnemu vodniku. Tu se iz ust skrbnega očeta vzdiguje zahvala k nebesom za dušnega pastirja, ki je zgubljenega sina, zmoteno hčer zopet nazaj pripeljal na pravo pot. Tam umira starček zagotavljajoč, da ne bo pozabil pred tronom božjim svojega skrbnega spovednika. Koliko ročnih vencev, koliko križevih potov se moli za pridnega duhovnika, koliko „Bog lonaj“ sliši on iz ust obdarovanih sirot, obiskovanih bolnikov, potolaženih grešnikov. — In če nam en sam „Bog plati“ stori dolžnika tistega, ki je rekel: „Karkoli ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste storili meni,“ (Mat. 25, 40), koliko zasluženja ima potem za nebesa duhovnik, ki iz sto in sto ust sliši hvalo božjo za svoje dobro delo!

Glej torej, ljubi brat, koliko tolažbe boš našel v svojem novem stanu. Če se ti bodo ustavljale težave v tvojih nadaljnih študijah, podaj se v duhu na četrto postajo sv. križevega pota. Tam srečaš Marijo, mater dobrega sveta; tudi njeno Srce je bilo ovenčano s trnjem. In kakor je njen božji Sin na četrthi postaji zadobil novo moč in srčnost za nadaljno trpljenje, tako boš pri Mariji našel tudi ti vselej novo veselje za svoj trudapoln uk. Če se ti bodo ustavljale zapreke v dušnem pastirovanju, nikar ne obupaj! Bo že prišel kak Simeon — zdrava misel, ljubezniv predstojnik, dober tovariš ali moder župljan, ki ti bo pomagal kreniti na pravo pot. Če se boš trudil in potil ves dan, naposled pa videl le nehvaležnost, ne bodi žalosten! Angeli imajo za te pripravljen potni prt, v katerem si boš nekdaj zbrisal v čast božjo zjokane oči in gledal božje veličastvo. Ako te bodo

tvoji predstojniki predstavljali iz ene župnije v drugo in se boš včasih težko ločil od farmanov, katere si ljubil, ozri se na svojega krstnega patrona sv. Jožefa in voljno nastopi težavni beg v Egipt. Bog ti bo plačnik, solze hvaležnih ovčic tvoje spremeljevalke in sladka zavest, da si spolnil voljo božjo, bo že tukaj tvoje veliko plačilo. In če bi te v tvojem stanu nič drugega ne moglo tolažiti, kadar boš ves žalosten in potrtn prišel iz šole, iz spovednice, od bolniške postelje: ena tolažba ti bo vedno še ostala: oltar stoji za to v cerkvi in Jezus čaka v tabernaklju ter te vabi rekoč: Pridite semkaj vsi, pridi tudi ti, moj sin, ki se trudiš in jaz te bom poživil. Osemnajst let je že, kar sem prvič stopil pred Gospodov oltar in opravljam službo duhovsko, pa odkrito rečem, da vseh žalostnihkušenj in vsega trpljenja, ki sem ga imel trpeti v teh letih, ne bi zamenjal za celo kraljestvo, ne za krono cesarsko, ker vsako bridkost mi je moj Jezus v oltarju povrnil s preobilnimi tolažbami.

4. Približujemo se že koncu sv. križevega pota. Zadnje postaje nam predstavljajo Kristusovo smrt. Deseta postaja nam kaže njegovo srčnost in neustrašenost pred smrtjo. On noče pokusiti omamljive pijače, samo da bi občutil smrtne bolečine. Na enajsti postaji občudujemo njegovo nedopovedljivo potrpežljivost. Dvanajsta je postaja smrti. Na trinajsti postaji gledamo zadnje slovo Marije od mrtvega Jezusa in na štirinajsti obiščemo častitljiv grob Zveličarjev. Kako lepa predpoda smrti katoliškega duhovnika! Če duhovnik ves čas svojega življenja vestno opravlja svoje dolžnosti, more srčno zreti smrti v obraz. Če se je rad zatajeval v zdravih dneh, bo voljno prenašal tudi težave smrtne boja. Če je rad sam častil Mater božjo in njeno češčenje priporočeval tudi vernikom, mu bo ona sedaj priprošnjica srečne smrti. In če je s svojo gorečnostjo zakopal svoj spomin globoko v srca svojih ovčic, gotovo tudi njegov grob zapuščen ne bo. Kako vesel gre naproti smrti, če je v življenju vse svoje ude posvetil v božjo čast in v zveličanje svojega bližnjega, če je njegov jezik goreče oznanjeval besedo božjo, če so njegova ušesa rada poslušala spokorjene grešnike, če so njegove roke radodarno delile dragocene milosti v sv. zakramentih, če so ga njegove noge skrbno nosile za zgubljenimi ali onemoglimi ovčicami. Vsaka beseda iz ust duhovskega tovariša, ki mu deli sveto poslednjo olje, mu je balzam tolažbe. Z veseljem se še spominja tistih krajev, kjer je deloval, tistih duš, koje je spravil z Bogom, vseh dobrih

del, koja je opravil. Glej, ljubi brat, tolažljivo smrt zvestega duhovnika. In ko bi ti v svojem duhovskem življenju rešil le eno dušo, bi te zato tam čakalo že neskončno plačilo. Saj je ena sama duša že vredna več, nego celi svet, tako, da bi bil Kristus za eno samo dušo, če bi bilo treba, daroval vse, kar je pretrpel od svoje mladosti do svoje smrti na križu. In ko bi moral darovati svoje življenje, prestati vse težave in bridkosti tega sveta, prebedeti cele noči, potovati čez daljno morje — nisi storil preveč, če si s tem rešil le eno dušo, ker je ista vredna toliko, kakor Jezusova sv. rešna kri. Naj torej močno splamti ogenj za zveličanje duš in naj gori od dne do dne močnejše v tvojem duhovskem srcu, in če ti tudi včasih kaj spodleti in se ti ne uresničijo vse nade, koje nosiš danes v svojih mladeniških prsih, nikar ne obupaj, nikakor ne opešaj. Le pomisli, koliko nehvaležnosti je užil naš božji Učenik! Kolikokrat je opominjal, pa ni bil uslišan, je jokal, pa ni našel sočutja, je molil, pa ni čutil tolažbe. „Učenec ni več, ko njegov učenik.“ — Ako boš pa s čistim namenom in zvestim prizadevanjem opravljal svojo vzvišeno službo, boš kedaj z božjim Učnikom mogel vesel reči: „Dopolnjeno je,“ — in s sv. Pavlom: „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je prihranjena krona pravice.“ (2. Tim. 4, 7.) Srečna bo tvoja smrt, častitljiv tvoj grob in ko bo križ na tvojem grobu že davno oglodan od zoba časa in grob gosto prerasel od mahu, se bo v tvoj dušni blagor zmolil še marsikateri „Očenaš.“

Predragi v Gospodu! Naslikal sem vam danes življenje katoliškega duhovnika ter ga primerjal križevemu potu Zveličarja. Stavil sem vam pred oči poklic, trpljenje, tolažbo in smrt vestnega dušnega pastirja. Dobro sem prepričan, da ste med pridigo vedno mislili na velečastnega gospoda novomašnika, kojih pretečeno, sedanje in gotovo tudi prihodnje življenje sem vam s tem razvil v kratkih potezah. Kdo bi pač dvomil, da našega gospoda novomašnika ni privedel sveti namen in pravi poklic v duhovski stan. Ko sem pred tremi leti na tem sv. mestu govoril pri novi maši svojega učenca, sem gospoda primerjal tihi in ponižni vijolici. Danes bi pa rekel, naš častiti gospod primicijant so podobni kraljici cvetlic, lepo dišeči vrtnici. Roža med trnjem cvete, razširja daleč na okoli svoj prijeten duh, in medtem, ko se vsuje en cvet, ima že drugega pripravljenega. Trnje pomeni nevarnosti, med katerimi so se gospod primicijant pripravljali na

svoj poklic. Poleg nevarnosti, kojim je vsak mladenič izpostavljen, je rahlo zdravje gospoda slavljenca mnogokrat sililo k resnemu vprašanju: „Bog ve, ali bom speljal, kar sem začel? ali bom dosegel, kar sem namenil?“ Prijeten duh vrtnice pomeni pobožno srce primicijantovo. Gospod novomašnik niso le med svojimi domačini, temveč tudi med svojimi šolskimi tovariši in učeniki bili vedno na glasu odkritosrčno pobožnega mladeniča in radi tega se smemo mi veseliti tembolj, da se moremo udeležiti nove maše gospoda, od kojega smemo upati po pravici, da bodo še mnogo koristili sv. cerkvi in krščanskemu ljudstvu. Cvet, ki ga vrtnica nastavlja kar po vrsti, predstavlja marljivost g. primicijanta. Da so gospod novomašnik vkljub svoji bolehnosti mogli dovršiti z dobrim uspehom, to je pripisovati predvsem njihovi skrajnji marljivosti, ki ni ostala prikrita njihovim gosp. profesorjem, zato so jih odlikovali s tem, da so bili s posebnim privoljenjem prevzvišenega knezoškofa posvečeni že v tretjem bogoslovskem letu.

Pravil sem vam o trpljenju katoliškega duhovnika. Naš gospod novomašnik užili so ga mnogo že dosedaj. Saj dijaško življenje samo ob sebi prinaša že mnogo trpljenja: Učiti se težavnih šolskih predmetov, bodisi glava razpoložena ali ne — kar je zlasti hudo, če Bog da mladeniču le eden ali dva talenta; hudomušni, nagajivi profesorji (zlasti brezverski); slaba postrežba; pomanjkanje prostosti, bolezni — vse to zahteva mnogo zatajevanja samega sebe. K vsemu temu pa je gospodu novomašniku še bridka smrt prilila mnogo grenkosti v kelih trpljenja, ko jim je pobrala tako skrbnega in izglednega očeta v onem času, ko so jih najboljše potrebovali.

Govoril sem vam o tolažbi katoliškega duhovnika. Tudi brez tiste ni ostajalo srce našega slavljenca. Bog jim je ohranil skrbno mater, ki med študijami svojega sina niso preskrbovali le s časnimi potrebščinami, temveč podpirali ga tudi s tolažbo svoje materinske molitve. In če bi gospod novomašnik do danes ne imel nobene tolažbe, danes je imajo dovolj, ko stojijo tam, kamor jih je vedno vleklo pobožno srce, kjer bodo v svojih posvečenih rokah nosili Jezusa, vir vse tolažbe. Neki bolni bogoslovec je nekdaj rekel: Da bi le samo enkrat mogel maševati, potem rad umrjem. Dosegel je, kar je želel a kmalo po novi maši nastopil od oltarja pot k sodnemu stolu.

Tudi o smrti katoliškega duhovnika sem vam marsikaj povedal. Ko sem jaz primiciral, prosil sem med drugimi milostmi

Boga za milost srečne zadnje ure. Ker je to največja milost v tem življenju, gotovo tudi dragi brat v Gospodu ne boš pozabil prositi za njo. In zagotovim te, ako je tvoja duhovniška pot iz Jeruzalema do Kalvarije, t. j. iz Mariborske stolnice, kjer si bil posvečen v mašnika, do zadnje postaje tvoje duhovniške službe podobna Jezusovemu križevemu potu, potem bo srečna tudi tvoja zadnja ura, in tista usta, ki bodo danes zapela prvi Glorija tvojega mašništva, bodo tamkaj poveljučana ubrala prvi „sanctus“ večne slave.

In sedaj, ljubi duhovski brat, bližaj se željno pričakovani gostiji Jezusove ljubezni. Ko boš, kakor nekdanj sv. Janez, slonel na Jezusovih ljubezni polnih prsih, ne pozabi moliti in prositi tudi za nas, ki s teboj nestrpnost pričakujemo tvoje prve mašne daritve. Moli predvsem za dva visoka jubilaranta: za našega svetega Očeta Pija X., ki slavijo petdesetletnico svojega mašništva, naj ljubi Bog še leta in leta vnema v njihovem srcu tisti „goreči ogenj“ (ignis ardens), ki jim pomaga uresničevati in izvrševati plemeniti namen, kojega so si postavili koj ob začetku slavnega vladanja z geslom: „Omnia renovare in Christo“, vse prenoviti v Kristusu. Moli za našega cesarja-jubilaranta, naj Bog krepča in podpira njih očetovsko desnico, da še dolgo čez dan svojega bisernega jubileja morejo krepko nositi svojo vladarsko žezlo v brambo pravice in kreposti. Moli za prezvišenega knezoškofa, naj jih Bog ohrani nam Lavanticem, dokler ne vidijo izvršenih vseh svojih plemenitih načrtov, dokler se vsa škofija ni navzela njihovega apostolskega duha. Zmisli se v molitvi na vse svoje sorodnike in dobrotnike, na svoje vzgojitelje in učnike, na vse farmane Lovrenčke župnije.

Spomni se svojega rajnega očeta, kojega vsi težko pogrešamo med današnjimi svati, ki pa gotovo prav obilno tolažbo zajema iz studenca, ki ga odpira roka njegovega duhovskega sina. Ne pozabi moliti za rajno sestro. Kaj rada bi ti danes nosila krono novomašniško, a bila je rano poklicana na večno svatovščino božjega Jagnjeta, odkoder se danes radostno ozira na ljubega brata v prekrasni mašni opravi, katero ti je sama omislila v svoji oporoki. Moli pa tudi za nas vse, ki se danes udeležujemo tvoje primicije, naj bi se kdaj po končanem križevem potu tega življenja vsi brez izjeme radovali pri nebeški svatovščini ob naj-svetejših Srcih Jezusa in Marije. Amen.

Ivan Rotner.

Duhovne vaje za Marijino družbo.

IX. Jezus na križu. — Duh samozatajevanja.

(Konec.)

In masikateri stan je tako težaven, da bi se ga mladina ne oprijela, ko bi v svoji mladostni brezskrbnosti ne videla samo rožnatih in solčnih strani. Zato pa še enkrat rečem: življenje je delo, boj, trud, žrtev, in le redko so sejani dnevi neskalsene sreče, zato krepko križ v roke, čvrsto uprite vanj svoj pogled, v polnih požirkih pijte duha križa, pa boste šli mirno nasproti največjim trdom: ljubili boste delo, v žrtvah našli boste veselja, v nadlogah pa dovolj notranje tolažbe, če tudi bo bolelo telo in peklo srce. — Pa tudi vi, predragi, ki ste že okusili, kar mladino čaka, najdete v sv. križu moči za vse, karkoli vas je zadelo in vas še bo. Križ se poda v vsakem položaju življenja, in so resnične prelepe besede papeža Damaza: „Križ Kristusov je ključ paradiža, je palica slabih, zvezda-vodnica spokornikov, ščit zvestih, meč skušanih, magnet ljubečih in posoda polna vseh milosti.“

Predragi! tako glejte sv. križ, tako ga razumevajte, tako uporabljate, tako ga posnemajte in bo tudi vam rešilni les, ki vam bo osladil vse grenko in storil lahko, vse kar je težko. Le enkrat vendar že začnite hoditi to pot premagovanja in zatajevanja, poprimite se dela za svetost in čednost in zveličanje duše z vso resnostjo. In videli boste, šlo bo. Ko boste enkrat okusili resničnost teh mojih besedi, križa ne boste dejali več z rok, dokler vam ga ne iztrga smrt, in porekli boste kakor prebivalci Sihema: „Sedaj ne verujemo več radi tvoje besede, ampak ker smo sami skusili.“

Predragi! Dokaj let bivam že med vami in vam odtod oznanjam besedo božjo, in lahko ste spoznali, da se moje govorjenje najraje in najpogosteje suče okoli sv. križa. In ne samo, da mi je osebno ta nauk tako zares omiljen in prisrčno ljubeznjiv, ampak ravnam popolnoma po božjem duhu, katerega poln je zapisal sv. Pavel: „Mi pa oznanujemo Kristusa in sicer križanega“ in ravnam v duhu Cerkve: „Mi pa se moramo hvaliti v križu N. G. J. Kr., v katerem je naše zveličanje, vstajenje in življenje, po katerem smo rešeni in osvobodjeni.“ Zato sem vas pa tudi v teh duhovnih vajah pripeljal spet do križa: tu potrdimo in ponovimo svoje dobre sklepe, ki so dozoreli v

teh dnevih, tu prosimo konečnega blagoslova in trajnega uspeha našemu delu. Pa še iz drugega vzroka naj nam bo pot k svetemu križu priljubljena. Na križu nam je dal Jezus Marijo za mater. Nikdar ne pozabimo: pod križem smo dobili svojo dobro ljubo Mater Marijo, kateri veljaj ves jutršni dan kot zaključek in krona našega truda. Amen.

Fr. Sal. Watzl.

Pogled na slovstvo.

Die Genesis nach dem Literalsinn erklärt von Gottfried Hoberg, Doktor der Phil. und der Theol., ord. Prof. an der Universität Freiburg i. Br. Herder 1908. Zweite, vermehrte und verbesserte Auflage. 8°. (LXII+460.) — Cena K 12.—.

Doktor Hoberg, eden najodličnejših eksegetov starega zakona, zlasti pentatevha, je pričel izdajati zbirko „*Exegetisches Handbuch zum Pentateuch mit hebräischem und lateinischem Text*“, čigar prvi del je pravkar doživel drugo znatno pomnoženo izdajo. — V splošnem uvodu in pred posameznimi oddelki pisatelj obširno in temeljito obdeluje vsa vprašanja, ki pridejo tu v poštev, posebno glavne ugovore moderne „kritike“ obravnava prav sistematično. V ostalem pa nudi pričujoči komentar kratko razlago literarnega smisla o genezi, in sicer tako, da se ozira na hebrejski in latinski tekst. Kjer se pa vulgata oddaljuje od izvirnika, je dodan nemški prevod.

Vsa razlaga je kratka in pregnantna ter jasno izpričuje izredno znanstveno erudicijo učenega pisatelja. Omenjati moramo le-to, da se nam njegova metoda zdi tupatam nekam preaprioristična. To smo opazili pred vsem pri razlagi svetopisemskih mest, ki govore o vesoljnem potopu, kdaj se je namreč pričel, koliko časa je trajal, kdaj je ponehal i. dr. Ne da se lahko reči n. pr., da se je pisatelju vseskozi posrečilo razložiti nesoglasje med verzi 10, 12, 13, 17 v sedmem poglavju (str. 93–94). Še bolj nas nagiblje k taki sodbi razlaga 42, 25–35 in 43, 21 (na str. 395–404). Pripomniti je treba, da mnogi katoliški eksegeti, kakor Lagrange, v. Hügel, Gigot in v najnovejšem času osobito Schulz, lažje in uspešneje razrešujejo podobne težkoče.

Znamenito delo je v prvi vrsti namenjeno bogoslovcem; a je neobhodno potrebno vsakemu duhovniku, ki se hoče iz popolnoma zanesljivega vira informirati o sedanjem znanstvenem položaju še vedno perečega pentatevhovega vprašanja.

Kot dodatek komentarju je lična in jako priročna, 417 strani broječa knjižica z latinskim in hebrejskim tekstom geneze (stane vezana 3 M.), kar znatno povečuje uporabnost celega dela, ki ga s tem najtopleje priporočamo.

K.